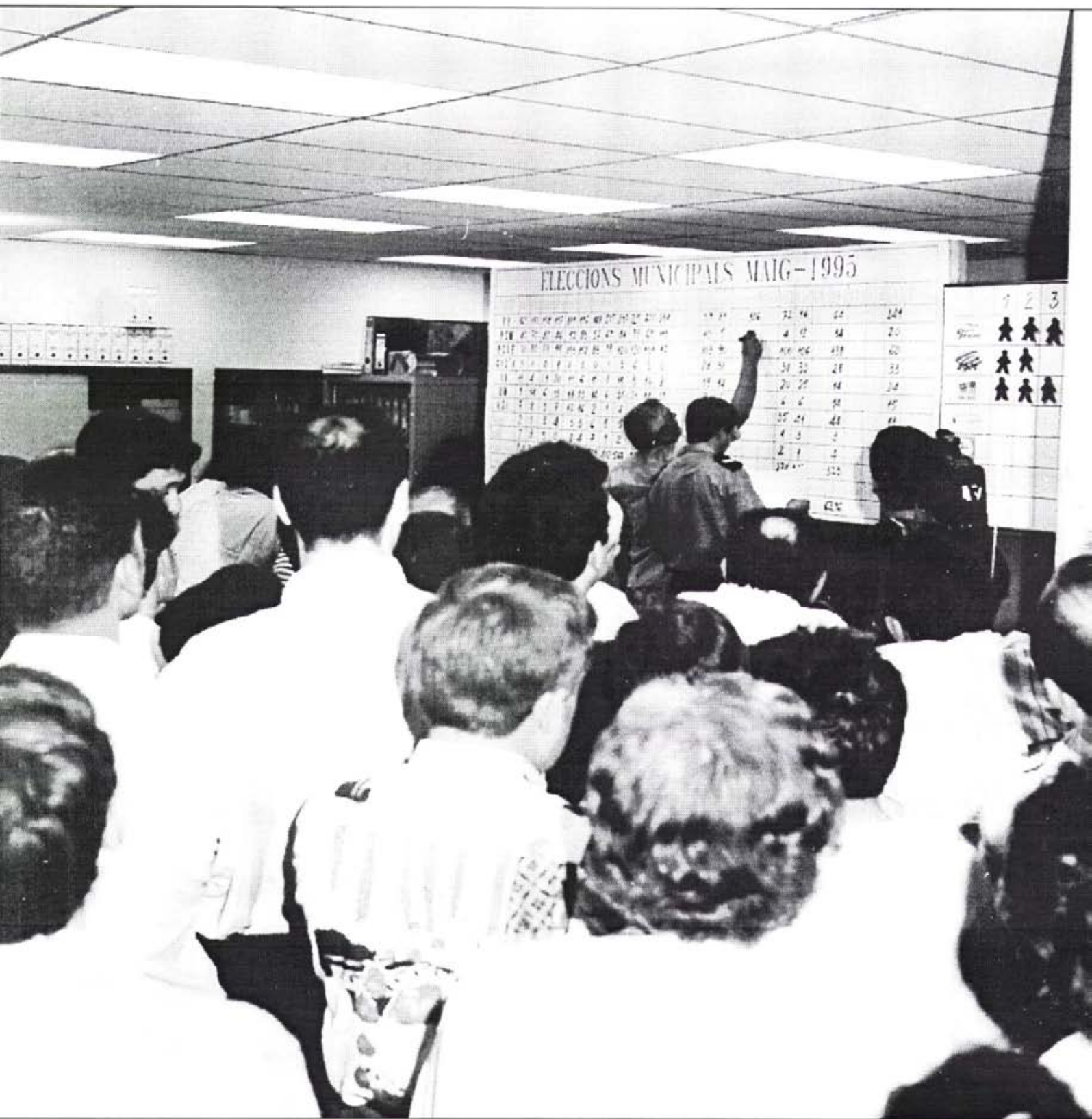

LLUCMAJOR

de pinte en ample

ESPERANT EL PACTE

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Barceló
Ignasi Barceló	Miquel Bezares
Llúcia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Damià Duran	Antònia Font
Bartomeu Font	Joana Font
Catalina Garau	Matiés Garcies
Antoni Ginard	Miquel Janer
Franc Jaume	Coloma Julià
Antoni Llompart	Benet Llompart
Llorenç Mascaró	Antoni Montserrat
Francisca Mut	Matiés Mut
Miquel Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Jerònia Socies	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdèra	Francesc Verdèra

SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana

Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

IMPRIMEIX

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, n° 2
MANACOR

El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Acords i bona voluntat

Els ciutadans de Lluçmajor expressaren la seva voluntat el 28-M a la cita electoral i llurs vots quedaren plasmats en una nova representació política als escons del Consistori. Una relació de forces que, exceptuant les sorpreses (pactes) d'última hora, iniciarà la legislatura amb un marcat equilibri i sense majoria de govern.

Ha arribat, doncs, el moment de la negociació, dels contactes i de les converses. Un moment que, amb tota seguretat, tindrà contínua carta de naturalesa en el decurs dels pròxims quatre anys a la recerca d'acords puntuals perquè en cas contrari, es podria produir una situació de boleig permanent.

És hora de la reflexió per als partits polítics que el proper dia desset prendran possessió dels escons. Rebran les credencials de regidors, credencials que han estat atorgades pels ciutadans i que representen també un vot de confiança.

Una confiança que els elegits han de tenir present en fer front a una gestió que ha de ser presidida pel treball, la dedicació i l'honestetat, sempre cercant el que és millor per al municipi i per als ciutadans.

Els candidats, ara ja electes, tenen l'oportunitat de complir les múltiples promeses que varen enumerar durant la campanya electoral. La diversitat política del Consistori determina la necessitat d'una conducta negociadora per tal de treure endavant temes tan espinosos com el deute municipal o l'ampliació del club Nàutic de s'Estanyol.

La tasca serà dura i en alguns moments obligarà tots els grups municipals a acceptar condicions i concessions. És això que esperen els ciutadans, del nou Ajuntament. Acords i bona voluntat, i no discussions partidistes de cara a la galeria. ♦

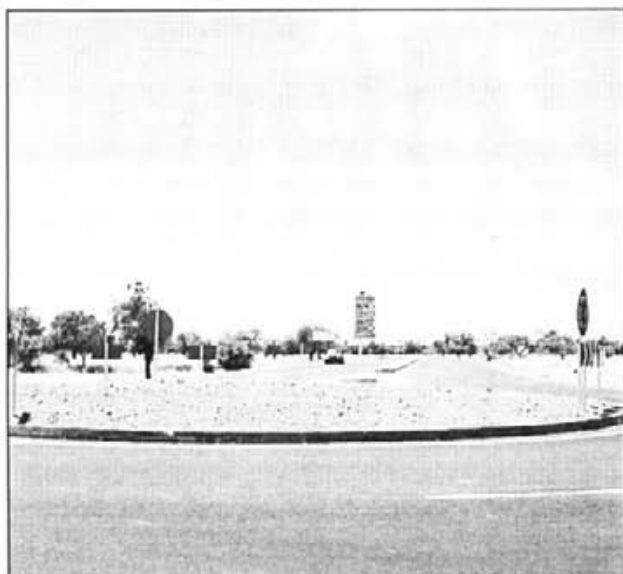
EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

Inaugurada la perllongació de la Ronda Ponent

El passat dia 24 de maig es va inaugurar la perllongació de la Ronda Ponent, important via que uneix ja, les carreteres de Palma-s'Arenal amb la d'Algaida, i amb aquesta obra es resolen els problemes de trànsit que hi havia, quan els vehicles havien d'entrar per l'interior del poble, per carrers estrets i alguns, amb doble sentit.

S'ha de recordar que aquesta millora fou projectada pel govern socialista municipal i portava un pressupost de 40 milions de pessetes. A l'entrada del govern PP, es va modificar el primer projecte argumentant que li faltaven infraestructures com són les corresponents sortides d'aigües pluvials, enllumenat i metres de terrenys per la rotonda del carrer del cementeri, la qual cosa ha incrementat el primer pressupost en 50 milions, despesa de la qual es farà càrrec, en la majoria, la Conselleria d'Obres Públiques i així aquesta perllongació queda integrada a la xarxa de carreteres de l'illa.

A l'esmentada inauguració assistiren el batle G. Oliver, el director general de carreteres, G. Sesen i el cap de serveis d'aquestes, el Sr. González Ortea, a més de regidors del consistori llucmajorer i d'un nombrós públic. ♦

Trobada dels donants de sang a Lluçmajor

L'Església Parroquial va acollir el passat diumenge, 13 de maig, la Trobada de Donants de sang de s'Alqueria Blanca, Calonge, Cas Concos, Campos, Felanitx, Lluçmajor, Cala Llombards, Porreres, Porto Colom, Santanyà, Ses Salines, Colònia de Sant Jordi, s'Horta i Cala d'Or, localitats que sumen un total de 3.593 donants.

Després de la celebració de la Missa, s'imposaren insígnies acreditatives als donants que han superat les 10'25

i 50 donacions.

A l'acte hi assistiren nombrosos donants, batles de les localitats participants, el conseller de Sanitat i membres de la Germandat. Es va resaltar la incorporació de 152 nous donants des del mes de maig i s'entregaren nombroses plaques commemoratives a diferents associacions i mitjans de comunicació de les localitats.

La pròxima donació de sang a Lluçmajor serà els dies 12 i 13 de juny de les 17'30 a les 21'30 al Centre Sanitari. ♦

VIII Aniversari de la Banda de Cornetes i Tambors

El dia 1 de juny la Banda de Cornetes i Tambors de Lluçmajor va celebrar el seu VIII aniversari amb una bona berenada al Restaurant Tropical. A l'acte hi va assistir el batle Gaspar Oliver, qui va fer entrega d'uns trofeus a tots els components de la Banda.

Enguany no va assistir en Tomeu Penya, padri de la banda, per motius de feina, però sí que hi varen ser presents les seves darreres cançons, i també hi va ser present un dels components del conjunt musical "Ossifar". ♦

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

Concert de fi de curs de l'Associació amics de la música

Joan Salvà Caldés
President de l'Associació Amics de la Música

El proper dia 4 de juny l'escola de música de l'Associació Il·lucmajorera ens oferí un magnífic concert on tots els alumnes manifestaren la seva excel·lent preparació treballada al llarg del curs. Un repertori variat amb peces per a tots els gusts constituïen el programa. Per començar els més jovenets de tots, posaren un bon punt d'alegria a la festa interpretant dues cançons populars: "Els aucells han arribat" i "El constipat". Era la coral infantil. Ben segur que molts de pares i padrins i padrines quedaren bocabadats. La seva directora, na Pilar Noguera, ja ens hi té acostumats. La coral juvenil, que actuà en segon lloc, interpretà "Muntanyes regalades" de Lluís Blanes i una cançó popular molt original anomenada "Cançó enredosa". Els qui l'heu escoltada entendreu el perquè del seu nom. L'orquestra de cambra juntament amb el cor mixt entraren dins la música clàssica amb una admirable interpretació de la "Cantata 147" de J.S. Bach. Els aplaudiments a balquena foren la demostració de la gratitud dels assistents. Llurs directores, en Sebastià Melià i en Ferran Vaquer en foren els culpables. La percussió, alegre i bullanguera, no podia mancar i, ens ofertaren precioses peces meravellosament tocades pels músics de la percussió. "El reloj del abuelo", interpretada pel grup de s'Arenal, el qual s'estrenava, fou un bon començament pels nins i nines que acaben d'entrar al món de la música aquest curs. Els percusionistes més experimentats pels anys arrodoniren el seu torn amb "O du Osterreich" i "Under the sea". La direcció de la percussió ja és cosa sabuda, en Vicenç Fontelles Cervera.

Arribada l'hora del metall, els sonadors i sonadores feren sonar de valent els seus instruments daurats i els sons melodiosos i potents eren motiu de plaer per a l'auditori amatent. La feina del seu director, en Josep S. Delgado Ripoll, estigué prou reflexada en el bon paper dels alumnes i les alumnes. L'acte acabà amb les actuacions dels conjunts instrumentals A i B. L'inoblidable "Yesterday" i "Un americà a París" constituïren el final del programa. N'Andreu Julià, a la direcció del conjunt instrumental més novell feu treure als seus músics la cançó dels Beatles que encara viu en el record dels no tan joves i que sobreviurà sempre. Interpretació magnífica i evocadora de nostàlgia de temps passat. Finalment, el director del conjunt instrumental B, en Ferran Vaquer acomiadà l'acte amb "Un americà a París".

La veritat és que el temps se'ns va fer curt. Felicitacions, doncs, a tots els alumnes pel seu esforç de compartir els estudis musicals amb els seus deures escolars, als professors i professores, sense els quals això no seria possible, als pares, perquè continuïn fomentant la música en els seus fills, i a la junta directiva per la seva feina d'organització. Gràcies a tots i fins al proper curs. No puc deixar de manifestar el meu sentiment d'admiració i gratitud a les persones esmentades així com el prec a l'Ajuntament que se n'adonin d'una vegada que cal donar el suport econòmic necessari per al manteniment de la infraestructura bàsica d'aquests joves músics Il·lucmajorers. ♦

Grup Muntanyisme Lluçmajor

-Excursió del mes-
Illa de Cabrera

Amb l'arribada de les calors estiuenques hom es decanta per encaminar les seves passes vers la mar que no a la muntanya. Per això, des del Grup Muntanyisme uns proposam, a les acaballes d'aquesta temporada excursionista, de combinar ambdós elements, mar i muntanya, amb una sortida a un marc incomparable com és el Parc Marímiterrestre de Cabrera.

A més de disfrutar d'una ininteressant passejada en barca per les illes i illots del parc, un cop desembarcats a Cabrera, podreu optar entre romandre a prendre el sol i banyar-vos a les platges del Port, o bé realitzar alguna de les rutes que l'Icona té preparada per l'interior de l'illa (visita al castell i excursions fins a n'Enciola o a La Miranda. Totes aquestes sortides es realitzen acompanyades amb personal d'Icona, que s'encarrega d'exposar-nos les característiques de la flora i fauna, de narrar la història de Cabrera i dels seus pobladors...

La tornada cap a Mallorca serà a mitjan horabaixa, i si el temps i l'estat de la mar ho permeten encara farem una petita entrada a l'interior de la Cova Blava, on segurament més d'un no podrà estar-se de banyar-s'hi.

Si us ve de gust acompanyar-nos-hi no podeu badar, hi partirem aquest proper diumenge dia 18. Correu a apuntar-vos al Centre d'Informació Juvenil, us hi esperam.

Bon estiu a tots i fins al setembre. ♦

5

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

PORT AVENTURA

Vaivell + entrades + autocar, 1 dia — 9.900,- adults, 6.800,- nins

CUBA (juny)

Aviò anada i tornada — 39.500,-
7 nits — 54.500,-

BRASIL a partir de — 59.800,-

THAILANDIA des de — 74.900,-

CARTAGENA D'INDIES des de — 99.800,-

ILLA MARGARITA des de — 79.900,-

VOLS I VIATGES A QUALESEVOL DESTÍ

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 • Fax. 26 90 00

S'ARENAL

Caterina Floreta

Una bruixa del segle XVII

C. Font

Foto: M. Monserrat

Aquest és el títol del segon llibre de Bartomeu Prohens Perelló, (recordem que el primer és el titular **De Mallorca al Senegal. Viatge al país dels noon i dels wòlof**) editat per Leonard Muntaner, i que és el núm. 10 de la col·lecció **Llibres de la Nostre Terra**.

El llibre es divideix en dues parts: la primera és la història del procés inquisitorial a què va ser sotmesa Caterina Floreta, d'origen català, i que va venir a Ciutat de Mallorca per tal de "negociar" amb el presumpte negret que guardava un tresor a la casa de la família Ballester, des de la presentació del cas i dels protagonistes fins a les sentències. La segona part és un diccionari d'encanteris, filtres i fór-

mules màgiques, emprades per aconseguir un determinat desig.

B. Prohens, professor de Filosofia de l'Institut Maria A. Salvà, compagina la tasca docent amb la investigació i centra els seus estudis, especialment en els temes de la Bruixeria i, com a conseqüència, dels processos duits a terme pel Tribunal de la Inquisició.

Amb aquest segon llibre (que forma part d'un de més extens que sortirà, possiblement, a finals d'any) Prohens aprofundeix en l'obscurantisme de la Mallorca del segle XVII i constitueix una important font d'informació d'un dels temes més controvertits i expressament amagats de la nostra història. ♦

6

SYP

AL VOSTRE SERVEI

Aquí hi podeu fer la compra de cada dia.

Trobareu a la vostra disposició:

La nostra carnisseria, un bon assortit de fruiteria i també tot allò que necessiteu de xarcuteria i congelats

Vos recordam que durant l'estiu tendrem tota classe de fruita del temps

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

Alumnes de l'Institut Maria A. Salvà, premiats

C. Font
Foto: C.F.

Com cada curs, un grup d'alumnes de l'Institut Maria A. Salvà de Lluçmajor participa al concurs de preguntes i respostes "BANC DE DADES", televisat per Canal 4. Enguany, els nostres alumnes arribaren a la final contra l'equip de Ca'n Peu Blanc, de sa Pobla i el resultat va ser: Ca'n Peu Blanc, 18 - Maria A. Salvà, 15. Per tant, el grup de Lluçmajor va quedar segon classificat al "BANC DE DADES" del curs 1994-95. Premis: tres viatges (per a l'equip de plató) a la Universitat Catalana d'Estiu (Prada), quatre excursions a Cabrera, un lector de compactes per al centre i un lot de llibres i discos.

Formaven l'equip de plató Isabel M. Gost, Joan Socies i Antoni Rubí, ajudats per un grup de 25 alumnes de suport.

Els dies 12-13 i 14 del passat mes de maig, un grup de 15 alumnes d'aquest mateix institut participaren a la setena edició de les XI JORNADES D'INTERCANVI, més conegudes com "EL PAÍS A L'ESCOLA", aportant tres treballs per al concurs organitzat per Acció Escolar, OCB i altres entitats culturals dels Països Catalans. El lema d'enguany era "La llengua catalana avui". El lliurament dels premis tengué lloc al castell -monestir d'Escornalbou i un treball del nostre Institut va aconseguir el 3r premi en la I categoria. Les autores del treball són Rosenda Puigserver Bibiloni, Rosenda M. Puigserver Lladó, Catalina Trobat Sbert i Maria Magdalena Huguet Ballester. Enhorabona als participants del centre llucmajorer pel seu treball i pels resultats obtinguts. ♦

Èxit de la "VI Mostra de Teatre"

Els dies 5, 12 i 20 del passat mes de maig, tengué lloc al teatre Recreatiu, la "VI MOSTRA DE TEATRE CIUTAT DE LLUCMAJOR", amb tres representacions a càrrec de les agrupacions "Sant Bonaventura" de Lluçmajor, "Aga-

ra", d'Andratx i "Picadís" de s'Arenal. El grup de Sant Bonaventura va posar en escena la comèdia de Joan Mas, "Una i oli"; els d'"Agara", "Es papà de Romeu i Julieta", de J. Oliver i el grup "Picadís", l'obra de J. José Alonso Millán, traduïda al català pel director del grup, M. Ambrós, "Un xalet a s'Estaca".

Totes aquestes comèdies, com ja és tradició a les funcions de la "Mostra", varen ser de caire còmic i, l'obra del grup arenaler, més un "vodevil" que no una comèdia clàssica, per la qual cosa s'ha de destacar sobretot l'acció trepidant dels actors i actrius. I, posats a valorar la crítica del públic, sembla que el grup "Agara" fou el que més va agradar.

Molts espectadors a totes les funcions, perquè les localitats s'esgotaren tots els dies. Per això, l'àrea de Cultura de l'Ajuntament té un bon motiu per continuar amb aquesta Mostra de Teatre, i més, amb el caràcter benèfic que té, que en aquesta darrera edició ha reportat devers 500.000 pta. les quals es destinaran per a ajuda a les obres del campanar i a l'electrificació de les campanes de la Parròquia. ♦

El grup "Sant Bonaventura" va escenificar la comèdia de Joan Mas "Una i oli"

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fetes d'Estudi Carnel... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Lluçmajor

Concert de primavera

Foto: Arxiu

El passat dia 27 de maig, dia de reflexió electoral, la Banda de Música va oferir el primer Concert de la temporada, al Teatre Recreatiu.

El programa d'aquest concert, amb la direcció del Sr. Vicenç Castellano Alcaide, va estar compost per les següents composicions:

Títol	Autor
Flores Españolas	G. Carcel
En el Jardín de una Pagoda China	A.W. Ketelbey
Marcha Eslava.....	P. Tchaikovski
Expo 70	Yoder Paul
Una tarde entre gitanos	Eusebio Segura
Orfeo en los Infernos	Jacques Offenbach

Quasi totes les composicions eren de reposició, menys una, "En el jardín de una pagoda china" que va esser de rigorós estrena.

És de reconèixer l'encert d'escollir el teatre Recreatiu,

com local per interpretar els concert, però tal vegada no és encertat l'horari o la publicitat que es dona de les actuacions de la Banda; ja que en aquest concert el públic va esser menys nombrós que altres vegades. I és una llàstima que la gent de Lluçmajor no pugui apreciar l'alta qualitat musical que la Banda va aconseguint cada vegada més, en els seus Concerts.

Tal volta seria bo, que des dels col·legis i els Instituts, es recordàs als alumnes la data dels Concerts a celebrar per la Banda i l'Ajuntament, donàs amb suficient antelació, més suport publicitari dels Concerts.

Recordem, que si volem potenciar l'activitat musical a Lluçmajor, tenim en la Banda de Música uns dels millors suports per desenvolupar aquesta activitat.

Abans de començar aquest concert es va comunicar als assistents, que els interessats per conèixer el programa de concerts de la Banda, donassin la seva adreça a la direcció i els enviarien la documentació pertinent, al seu domicili. ♦

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

“Sa Nostra” Caixa de Balears

55 anys a Lluçmajor

Ll. Clar, delegat de “SA NOSTRA” a Lluçmajor

1ª Oficina de “Sa Nostra”
al C. Constitució n. 48

Fotos: C. Julià

Aquest prop passat mes d'abril es compleixen 55 anys de “SA NOSTRA”, Caixa de Balears a Lluçmajor.

Volem celebrar, juntament amb tots els llucmajorers aquesta data tan assenyalada per nosaltres, recordant breument quina ha estat la trajectòria de l'oficina al llarg d'aquests anys.

Dia 1 d'abril de 1940 l'entitat financera “La Confiança” de Lluçmajor ens traspasa voluntàriament el seu actiu i passiu. La primera oficina de “SA NOSTRA”, una de les primeres a la part forana, era al carrer de Sa Constitució n. 48, 2n. i el primer Delegat va ser D. Sebastià Garau Aulet, a qui va seguir D. Andreu Martí Burguera, Antoni Cantallops, Damià Roig.

L'any 71 s'obria al públic l'actual oficina del carrer de Sa Constitució, 30, essent el delegat el mateix D. Andreu Martí, gran impulsor de “SA NOSTRA”.

Però els interessos de “SA NOSTRA” no es limitaven a Lluçmajor, al terreny econòmic i financer, sinó que alhora volia oferir als clients i a la societat llucmajorera, la seva activitat

social i cultural; per aquest motiu, l'oficina disposava a la darrera planta de l'edifici, d'una sala de cultura.

Per tal de dotar “SA NOSTRA” de millors serveis a l'atenció del públic, l'oficina va ser amplificada el 82 i la sala de cultura es va traslladar a la planta baixa amb entrada pel carrer de Sant Vicenç de Paül, 2.

“SA NOSTRA”, Caixa de Balears, al llarg dels seus 113 anys d'història, ha destacat per la seva preocupació per la societat de les illes. Això ha duit a la recerca constant de nous productes i serveis i de noves tecnologies que l'han convertida en la primera entitat financera de la Comunitat.

A Lluçmajor també sempre ens hem esforçat per oferir els millors serveis econòmics, financers, socials i culturals de CAIXA DE BALEARS.

La imatge de “SA NOSTRA”, al llarg d'aquests 55 anys s'ha consolidat gràcies a la confiança que els llucmajorers ens han atorgat i la nostra atenció s'ha adreçat a tots els segments de la població, principalment a les famílies, als joves i a la tercera edat, sense oblidar el suport que s'ha donat a la indústria, a l'agricultura i al comerç.

Pel que fa a les activitats de la nostra Obra Social i Cultural podem destacar aquestes:

- Donació del solar per a la construcció de la guarderia municipal “Fada Morgana”.

- “Molí d'en Gaspar”, museu d'estris i de maquinària agrícola i patrimoni dels molins fariners.

- Construcció al “Molí d'en Gaspar” d'instal·lacions per a la cessió a l'Ajuntament de Lluçmajor com a Obra Benèfica-Social en col·laboració i cessió a INTRESS per a la gestió mitjançant el CENTRE MIGJORN, el qual realitza una extraordinària tasca social i d'integració.

- Col·laboració amb múltiples activitats culturals (conferències, exposicions, etc...), esportives i culturals.

- Subvenció a la guarderia de “Ca ses Beates”.

- Patrocini d'edicions de llibres en col·laboració amb l'Ajuntament com és la **Història de Lluçmajor**.

L'oficina actual al C. Constitució n. 30

- Patrocini dels llibres com **Muntanya dels tres santuaris, Maria A. Salvà, poetessa...**

- Concursos de redaccions i de dibuix als diferents centres escolars del terme.

- Organització de viatges i excursions per a la tercera edat, així com diversos homenatges a persones centenàries.

- Pel que fa a les activitats culturals, destacar les “festes del llibre”, mitjançant les quals s'entregaren a la població milers de llibres.

- Patrocini de parets infantils al Camp Municipal d'Esports, a Lluçmajor i a s'Estanyol.

“SA NOSTRA” entén que aquesta confiança que la ciutat de Lluçmajor sempre hi ha depositat només pot tenir una resposta, que és continuar treballant dia a dia per al futur econòmic, cultural i social d'una ciutat que, des de fa 55 anys, va obrir les portes a “SA NOSTRA”, Caixa de Balears.

Aprofitam, tot l'equip humà de “SA NOSTRA”, l'avinentesa per convidar-vos, a tots els llucmajorers i llucmajoreres, a un aperitiu a l'oficina dia 30 de juny de 1995. ♦

S'Arenal

Inauguració i funcionament de l'oficina d'informació i turisme

Tomcu Sbert

Fou inaugurada i posada en funcionament, a la fi, l'oficina municipal d'informació i turisme, a càrrec de l'Ajuntament de Lluemajor, amb la col·laboració de la Conselleria de Turisme i l'Associació d'Hotelers.

Aquesta oficina està situada a la cèntrica plaça Reina M. Cristina i ha estat aprofitat l'edifici, ja existent, anys enrera destinat a bar.

La inauguració va ser a càrrec del Conseller de Turisme, J. Flaquer acompanyat del Director general d'Ordenació Turística B. Sbert juntament amb el batle G. Oliver i el regidor de Turisme, J. Mulet, amb altres autoritats i amb la presència d'un bon nombre d'hotelers.

Al front de l'oficina, en Josep F. Nadal Pallicer i na Joana M. Vidal Fullana. Aquesta oficina ha vingut a cobrir una necessitat sentida des de fa anys.

De dreta a esquerra, Oliver, Flaquer, Sbert, Mulet, Blach i Monserrat. S'inaugurava l'oficina de Turisme.

El bàsquet, en òrbita

L'equip de bàsquet s'Arenal ha assolit enguany la més alta cota de la seva història, és a dir, l'ascens a II Divisió Nacional. Cap equip del terme municipal lluemajorer havia arribat a aquesta categoria. Això significa una bona organització i que el vent ha bufat bé.

El bàsquet, a s'Arenal, va començar a practicar-se l'estiu del 82, amb el nom d'"Imprenta Bahía". L'"alma mater" del club és en Guillem Boscana, gran entusiasta, treballador incansable i per això, per la tasca ben feta, acabam de veure un dels més destacats triomfs d'un club esportiu local.

El primer conjunt de jugadors (1982) es trobava format per: Albertí, Martí, Oliver, Alorda, Comas, García, Coll, Egea, Salvà, Caldentey i Soler. L'entrenador: G. Boscana i la presidenta na Francesca Monserrat.

Avui hi ha uns altres dirigents i uns altres jugadors, però el bàsquet s'Arenal continua endavant amb més

il·lusió que mai. Enhorabona i sort.

Eleccions

El 28-M, com per tot, eleccions autonòmiques i municipals. S'Arenal va participar activament als comicis. Els partits considerats grossos, PP i PSOE, varen aconseguir dues parts importants de vots.

Aquesta revista ha demanat opinió sobre els resultats i, la veritat, va sorprendre la resposta amarga d'un vellet: "Sa democràcia és el millor sistema d'elegir. Però, de vegades, permet als pobles triar per dirigents, persones que no ens convenen. Ho podeu entendre com volgueu"- va afegir. Fotre, fotre, aquest vellet...!

Guarderia infantil

També assistirem a la inauguració d'una nova Guarderia infantil. Situada al carrer Formentera, cantonada amb Sant Bartomeu. El tall de la cinta, a càrrec de G. Oliver, al qual va comptar amb la presència de la majoria de regidors de l'equip de go-

vern.

Les autoritats, també passejaren per les obres que es realitzen a la perllongació de la Plaça Major, un important nucli urbà destinat a zona d'esbarjo amb jocs infantils, bancs per descansar, lllocs ajardinats. En definitiva, un lloc que queda molt atractiu i que prest, també podrà ser inaugurat.

Notícies breus

-L'Ajuntament de Lluemajor ha firmat l'opció de compra de l'antic arquitectònic "Pont del Tren", dins la finca de Cas Pellet.

-El conseller Cabrer i el batle Oliver firmaren un conveni per emprendre accions conjuntes i construir un Centre Sanitari al solar del que fou l'antic hotel "Maracanà".

-La "Hermandad Rociera" inaugura un nou local social. La presidenta, Ana Arcos Serrano. ♦

Quatre mots

Josep F. Nadal Pallicer. Tècnic d'empreses i activitats turístiques

C. Font

Foto: C. Julià

-Des de quan funciona l'Oficina d'Informació i Turisme de s'Arenal i on està ubicada?

-Funciona des del passat 5 de maig i es troba a la plaça Reina M. Cristina, de s'Arenal.

-Quants empleats hi ha? Qui són?

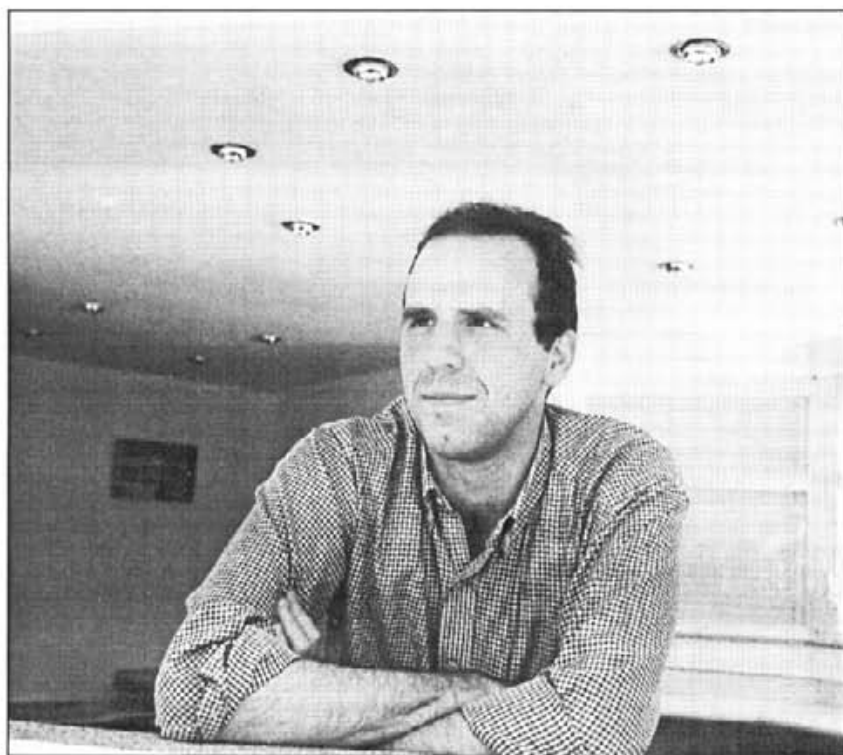
-Som dos: na Joana M. Vidal Fullana, que és administrativa i jo, en Josep F. Nadal, tècnic d'empreses i activitats turístiques.

-Quina és la vostra tasca?

-És facilitar tota la informació turística del terme de Lluçmajor en particular i de Mallorca, en general (rutes turístiques, llocs d'interès de l'illa, horaris i ubicació dels museus...) També donam solucions a les possibles preguntes dels turistes que vénen a l'oficina d'informació turística.

-Quin grau d'acceptació ha tingut l'oficina entre els visitants?

-De moment, ha tingut molt bona acceptació per part dels turistes de la Platja de Palma. ♦

NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

Eleccions municipals i autonòmiques 1995

Col·legi Públic Jaume I.

M. Caritat (C. St. Joan)

Club Nàutic s'Arenal

Ca Ses Beates

Redacció

Fotos: C. Julià

A l'anàlisi del sondeig encarregat per "Lluçmajor de Pinte en Ample", es deixava ben clar que la darrera paraula la tenien els electors i que fins dia 28 de maig no es sabria com quedava la cosa. Amb els resultats coneguts de 8 regidors PP, 6 PSOE, 2 PSM i 1 ASI, i totes les dades a la mà, s'arriba a unes conclusions que no fan més que seguir la tendència política del país. Així tenim que:

-El PSOE perd vots, més a Lluçmajor que a s'Arenal, el que implica la pèrdua d'un regidor, i per 23 vots no en perd un altre.

-El PP augmenta de manera notable a s'Arenal, en canvi aquest augment no és tan significatiu a Lluçmajor. Pel que fa a l'electorat del PP s'ha de dir que un 5,16 % que ha votat aquest partit al Parlament, no l'ha votat a Lluçmajor.

-El PSM treu més del doble de vots que a les passades eleccions i s'afiança com a tercera força política del Terme.

-ASI aconsegueix un regidor. La nit de les eleccions hi hagué molta emoció per saber si aquesta associació arribava o no al 5 %, barrera que finalment va ésser superada en cinc vots.

-La nova formació política arenalera GIS'A, malgrat treure quasi els mateixos vots que ASI a s'Arenal, no li va bastar la suma total de vots del terme per a tenir representació municipal. Cal notar que la suma dels vots d'ASI i GIS'A no són suficients per treure dos regidors.

-EU és la força política que percentualment més ha augmentat. Si a les municipals hagués tret els mateixos vots que a les autonòmiques, hauria tret regidor en detriment del PSOE.

-Pel que fa a UM no podem comprar els 348 vots del 95 amb els resultats del 91, perquè es va presentar junta-

ELECCIONS

RESULTATS A TOTES LES TAULES DEL TERME MUNICIPAL DE LLUCMAJOR

PARTITS TAULES	PARTITS										Cens
	PP	PSOE	PSM	ASI	GIS'A	IU	UM	Blancs	Nuls	% votants	
M. Caritat (C/ Peraïres)	163	70	47	7	3	11	9	2	2	65'69	478
"	180	80	70	8	1	4	14	3	3	76'26	476
M. Caritat (C/ S. Joan)	114	73	42	3	0	21	6	3	5	60'53	444
"	137	95	46	7	1	20	13	4	0	57'62	551
Institut	131	133	52	17	0	15	18	3	0	64'36	532
Ca Ses Beates	197	152	83	16	5	6	13	3	4	73'24	654
C/ Convent	148	83	57	2	0	11	14	6	7	81'59	402
"	205	98	69	1	1	8	6	5	9	75'28	534
C/ S. Llorenç	297	120	84	4	3	14	38	5	2	80'65	703
La Cuna	239	120	93	3	6	8	23	1	1	70'47	701
"	200	101	61	5	3	16	14	4	2	74'22	547
Sagrats Cors	284	97	111	8	0	8	19	4	1	72'67	732
Ses Escoles	163	84	42	3	2	4	13	0	2	64'80	483
"	208	117	54	2	5	10	18	8	2	70'78	599
TOTAL LLUCMAJOR	2666	1423	911	86	30	156	218	51	40	71'18	7836
REGIDORS LLUCMAJOR*	9	5	3	-	-	-	-				
C/. Marineta	59	103	10	20	28	19	9	0	1	52'42	475
"	81	90	5	34	31	14	6	3	0	58'02	455
Club Nàutic	113	195	7	44	57	28	11	3	4	58'62	788
"	106	196	14	69	57	19	17	5	8	60'16	812
Col.legi S. Verí	106	134	9	34	41	31	7	9	3	55'48	674
"	72	100	4	35	38	20	6	1	2	53'66	518
"	96	106	12	41	33	25	6	3	1	54'56	592
C/ Vicaria	64	118	11	32	30	15	15	6	2	56'78	516
"	64	138	14	44	28	14	14	3	4	63'96	505
TOTAL S'ARENAL	761	1180	86	353	343	185	91	33	25	57'30	5335
REGIDORS S'ARENAL*	5	7	-	2	2	1	-				
Bahías	249	82	32	24	14	24	10	5	4	65'40	685
"	273	68	30	25	3	28	14	4	6	63'47	705
"	249	60	20	11	33	24	15	16	2	61'42	700
TOTAL BAHIAS	771	210	82	60	50	76	39	25	12	63,39	2090
REGIDORS BAHIAS*	12	3	1	-	-	1	-				
TOTAL TERME MUNICIPAL	4198	2813	1079	499	423	417	348	109	77	65'28	15261
PERCENTATGE	42,14	28,24	10,83	5,01	4,25	4,24	3,49				
REGIDORS MUNICIPI	8	6	2	1	-	-	-				

* Suposant cada una de les zones (Llucmajor ciutat, S'Arenal i urbanitzacions) com a municipi amb 17 regidors

ELECCIONS

Aplicació de la llei d'Hont als resultats totals del terme de Lluçmajor

Partits \ Divisions	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PP	4198	2099	1399	1049	839	699	599	524	466	419
PSOE	2813	1406	937	703	562	468	401	351		
PSM	1079	539	359	269						
ASI	499	249								
GIS'A	423									
EU	417									
UM	370									

ment amb el PP; si ho podem fer amb els 589 vots que tregueren a les eleccions de 1987 on es presentà en solitari. Sembla ésser que la unió amb el PP no li ha estat molt favorable: els seus electors, llevat d'aquells molt fidels, ara han votat directament el PP.

I ja per acabar, remarcar, com és habitual, el comportament diferent de l'electorat de Lluçmajor, s'Arenal i Urbanitzacions, vegeu si no al quadre adjunt el nombre de regidors que hauria obtingut cada partit si haguessin estat municipis independents. A Lluçmajor i a les Urbanitzacions hi hauria hagut un govern majoritari del PP, mentre que a s'Arenal, i sempre depenent de pactes, el més probable és que governàs el PSOE.

Però tot això no són més que suposicions, el resultat final ha estat el de tots sabut. Hem d'esperar ara que l'Ajuntament, bé governat en minoria, bé en majoria (fent pactes) funcioni, i funcioni bé, que és en definitiva el que vol l'electorat, sigui del partit que sigui. ♦

Un nombros públic es va concentrar per saber els resultats electorals.

	PP	PSOE	PSM	ASI	GIS'A	EU	UM
Municipals	4198	2813	1079	499	423	417	348
Autonòmiques	4415	2728	1024	425	-	500	394
Diferència de vots	- 217	+ 85	+ 55	+74	-	- 83	- 46
Diferència percentual	- 5'16	+ 3'1	+ 5'3	+14'8	-	- 19'9	- 13'2

Quadre comparatiu dels vots obtinguts pels diferents partits a l'Ajuntament i al Parlament Balear, al terme de Lluçmajor

ELECCIONS

LLUCMAJOR (CIUTAT)

	Vots a les eleccions municipals 1991	Augment del vot ⁽¹⁾ 4'71 %	Vots a les eleccions municipals de 1995
PP	2456 ⁽²⁾	2572	2666 (+94)
UM	⁽²⁾	-	218 (+218)
PSOE	1727	1808	1423 (-385)
PSM	382	400	911 (+511)
ASI	255	267	86 (-181)
EU	24	25	156 (+131)
CDS	153	160	- (-160)
CB	233	244	- (-244)
GIS'A	-	-	30 (+30)

(1) El 4'41 % és l'augment de vots que hauria haver tengut cada partit tenint en compte l'augment del cens (un 6'41 %) i la variació de la participació (d'un 72'33 % el 1991 a un 71'18 % el 1995) a LLucmajor ciutat.

S'ARENAL - BAHIAS

	Vots a les eleccions municipals 1991	Augment del vot ⁽¹⁾ 29'37 %	Vots a les eleccions municipals de 1995
PP	719 ⁽²⁾	930	1532 (+602)
UM	⁽²⁾	-	130 (+130)
PSOE	1172	1516	1390 (-126)
PSM	50	65	168 (+103)
ASI	1247	1613	413 (-1200)
EU	51	66	261 (+195)
CDS	62	80	- (-80)
CB	30	39	- (-39)
GIS'A	-	-	393 (+393)

(1) El 29'37 % és l'augment de vots que hauria haver tengut cada partit tenint en compte l'augment del cens (un 28'91 %) i la variació de la participació (d'un 58'8 % el 1991 a un 59'01 % el 1995) a S'Arenal i Bahias.

(2) El PP i UM es presentaren junts a les eleccions de 1991.

Enquesta

Què us semblen aquests darrers resultats electorals?

Manuel Cortés Feliu.
Administratiu de l'INEM

-Sembla ser que el PP governarà en minoria perquè ningú no vol pactar amb ASI, ja que pareix ser un partit problemàtic. I, en aquest cas, supòs que el PP haurà de governar en minoria, en no ser que el partit socialista vulgui pactar amb el de s'Arcnal, perquè clar, aquesta és la clau.

Manuel Ramos.
Pensionista

-Jo sempre he votat PSOE. No m'he canviat mai la camisa, com molts d'altres. Guanyi o perdi, sempre he votat el mateix. Pens que fa massa temps que governen els mateixos a l'Ajuntament i que la cosa hagués pogut ser diferent.

Joan Salvà.
Sots-delegat "La Caixa"

-Ara encara no es pot dir gaire cosa. El temps ho dirà. Eren uns resultats previsibles tot i que n'hi hagués pogut haver, per ventura, un d'UM.

Domingo Secilla.
Cuiner

-El PP havia d'haver tret més regidors perquè així l'assumpte no està clar. Hi haurà d'haver pactes i això pot ser perillós.

Joana M. Verger.
Estudiant

-Jo enguany encara no he pogut votar, però crec que hi ha hagut alguna sorpresa perquè pens que la gent no s'esperava que en Rabasco tregués cap regidor, i n'ha tret un. Això vol dir que hi ha gent que el vota. També s'ha de dir que el PSM ha pujat, el PSOE n'ha perdut un i el PP més o menys igual. Trob que en Rabasco és qui decideix i no sé què farà. Ho veig malament...

Juan González.
Pensionista

-Jo vos ho diré ben senzillament: això és un avís; perquè si continua així i no canviem aquesta marxa que el PP ha pres, el 97 s'ho endurà tot. Home, a mi m'hagués agradat més que hagués guanyat el PSOE, que és el meu, tot i que el PP no ha guanyat. Falten pactes i estan en minoria però ho tenim ben clar, em pareix.

Joana A. Nicolau Llaneras.
Venedora de l'ONCE

-El PSM m'agrada molt. Si no n'han trets més no ha estat culpa meua, perquè jo els he votat.

Quaderns de Fum Major

Pantalla i homenets, comptes i somnis...

Miquel Cardell
Fotos: C. Julià.

Si hi ha hagut un triomfador clar d'aquesta campanya electoral a la vila, ha estat l'emissora local de Televisió: la Tv Lluçma, la TVLI. A través de la seva programació, aquestes eleccions han estat especialment polititzades i seguides, i molta gent de la vila que no llegeix diaris ni va a mítings, ni tan sols quan donen coca, ha pogut veure i escoltar els distints candidats, les diverses propostes, els Lluçmajors virtuals que dissenya cada programa i la pràctica que se'n pot esperar. I això, a un entorn polític definit en bona mesura per l'aparició televisiva de polítics i partits espanyols a les televisions espanyoles, és encara més remarcables: és com que dir que Lluçmajor també té una certa existència a la ciutat hertziana.

Per exemple, ara que, ja passades les eleccions, llegeix al diari que el PP de València presenta un recurs perquè els mallorquins i catalans no puguin fer classes de català a les escoles valencianes, em tornen a la memòria unes imatges del míting del PP a Cas Coix, amb un jove lleó canyellista, el Conseller Reus, desgargamellant-se: *noltros també volem defensar lo nostro, però lo nostro sense injertos raros*". Aquesta és la idea que ells en tenen, així és com coneixen i estimen aquest seu "lo nostro": "injertos raros", com qui mai no ha sentit parlar d'empelts i perventura et diran que dir empelt és de catalanistes, un *injerto raro*, com que ells pensen en castellà, llavors mostren el llautó dels *injertos*, en un discurs que diu defensar "lo nostro" a cop de "tansiquiera" (tan sols?), "honradez" (honradesa?), "menos" (menys, manco?), "muro de Berlín", "perteneix,

"trasnotxades"... seu i ben seu és l'empelt aforasterat d'un casteller d'Ossifar, fill de la incultura i la manca de sensibilitat -que es curen llegint-, del macarrisme polític que només se'n recorda de la Santa Bàrbara de la cultura quan tronen eleccions i qualsevol bajanada val.

Per la TVLI ho vàrem poder veure, i sentir. Com, per exemple al President denunciant els intents de l'esquerra de "controlar" la societat, pocs dies després que, en veure's venir la multitudinària manifestació per la llengua promoguda per l'OCB, s'inventassen una presumpta societat cultural "Sa Nostra Terra" presidida per un trànsfuga d'UM -que ara és regidor nou de l'Ajuntament de Palma i ja ha fet saber a Fageda que, si no l'ascendeix, se n'anirà al grup mixt (Idò, no és igual receptor que prendre, i qui es colga amb trànsfuges corre el risc d'aixecar-se compixat: ja seria graciós, que els pagadors de vots ara acabassin prenent medicina de la seva).

De la mateixa manera que, pocs

dies abans, hàviem vist al batle i al seu lloctinent repartint plaques i besades als campions locals de longevitat a un sopar organitzat per certa entitat financera "nostra", on un locutor engolat i tan passat de moda com el seu pentinat s'adreçava en castellà a un públic que no ho devia necessitar gaire, perquè contestaven tots en mallorquí quan els donaven les plaques (Llorenç, pren nota, per favor que quedar bé costa poc, i estalviar-se papers tristíssims també).

Clar que sí, en lloc de conformar-se en mirar la tv, el ciutadà s'hagués acostat a Cas Coix hauria comprovat com, coincidint amb el míting del PP, "algú" havia arrabassat tots els anuncis de la taula rodona convocada pels veïns de s'Estanyol. Mentre, Gaspar Oliver predicava a la pantalla que on s'ha vist mai acursar-lo de gestió poc participativa...

...

Un altre dels aspectes d'aquesta campanya electoral que m'ha cridat l'atenció ha estat l'absència del candidat a repetir batlia: no l'hi han vist

el pel ni a certs debats radiofònics de Ciutat, ni a la taula rodona convocada pel DM, ni a la ja esmentada que organitzaren els estanyolers. No sé si devia estar massa ocupat inaugurant tot el que no s'havia inaugurat durant quatre anys. El fet és que per presumir de dialogant, ha dialogat poc: si llevam els mitings del seu partit, Gaspar Oliver només es dignava baixar a l'arena de la polèmica a la taula rodona organitzada per la TVLL, i que moderava -és un dir- el director de s'Unió de s'Arenal, el Sr. Alzamora, cosa que afegia a la situació el morbo de veure'ls cara a cara a ell i Rabasco: insultadíssims i irreconciliables.

És innegable que la taula rodona semblava, per Gaspar Oliver, la famosa taula de "billar" de Fernando VII a qui els cortesans componien les jugades, segons la frase cèlebre. Vull dir que el moderador era un home pròxim, quasi íntim, al PP, i les preguntes... bé, resulta que les grans qüestions municipals a debat eren, per començar les guarderies (oh, casualitat, Gaspar Oliver podia dir: *N'acabam d'inaugurar una*), la circulació (oh casualitat el batle candidat podia retrucar: *Justament acabam d'inaugurar la Ronda..*). Hi ha vestits fets a mida que no ho fan tan coneixedor, vaja. Ho dic reincidint en una argumentació que he repetit diverses vegades i l'èxit d'aquestes eleccions destaca: la responsabilitat de servei públic d'una iniciativa com la TVLL. I l'error que significaria, pels motius que sia, acostar-se massa, en pla client, a l'estela d'un grup de poder polític: perquè els interessos de la vila, i l'ètica mateixa del compromís d'informar, de fer de mirall del nostre conuiu, haurien d'estar part damunt d'aquestes compravendes; i perquè, com ho demostren ben clarament els resultats electorals, totes les torres acaben esbucant-se, qualsevol estructura de poder partidista és provisional, i quan un vaixell s'enfonsa, les rates que hi viatgen també corren el risc d'anegar-se.

•••

Amb tot, i més quan les preguntes dels televidents centraren el debat cap a les qüestions més polítiques i d'envergadura (el deute famós, la cabronada nàutica de s'Estanyol, la central

que ve i entre tots farem possible...), la taula rodona televisada ens permetia calibrar el rerafons ideològic, i alguns aspectes programàtics -o la seva absència- de les distintes candidatures... tant com les capacitats oratòries, dialogants i histriòniques dels caps de llista presents. (Les compostes de cabells plaiboiesques de "Rabasco Valentino" no tenien preu; però qualsevol observador atent es va fer càrrec del perquè de la seva carrera "política": la seva capacitat per donar vida, trempera, comunicació a un discurs que s'ha de ser un observador molt atent per adonar-se'n que està fet de frases buides, de generalitats ben sonants sense contingut concret. Oliver, en pla seriós, exhibint coneixement de detall, demostrant que, baldament estigués poc dotat per a l'oratòria, i li escapí un no-sé-què d'antipàtic, l'experiència és un grau. El senador, vehement, semblant més a gust a terrenys generals i ideològics o a polèmiques que a altres qüestions de detall, lluitant contra un clima polític advers, contra el seu principal enemic: la mala imatge de dotze anys de felipisme. L'amic Manolo maldant per donar vol polític, ideològic, al debat, renyant al moderador, tan poc diplomàtic com sempre, i, com sempre, explicant la seva concepció esquerrana, que ha fet del materialisme històric un idealisme, una lluita personal. Luna, massa verd per defensar un programa inexistent: per fer aquestes virgueries s'ha de ser M.A. Munar o Rabasco. I l'amic Llompart que he

deixat pel final perquè amb els amics és difícil ser imparcial, insistint en el que ha estat la seva actitud d'aquesta campanya: fermesa en explicar un missatge radicalment alternatiu pel que fa al model de creixement socioeconòmic, temperada de moderació en les formes, i una bona capacitat de comunicació pedagògica: la del periodista, la del professor, la de qui no improvisa uns arguments per una urgència, ans explica un pensament polític construït lentament, sentit personalment. Crec que això ha estat, devora l'existència d'un grup de gent - un bon grup de bona gent, preparada i creïble- i devora l'ambient general que arreu de Mallorca apuntava al creixement nacionalista, una de les vases de l'ascens nacionalista, o dit d'una altra manera: un bon candidat per aquest missatge.

•••

Amb aquestes, va arribar el diumenge dia 28 de maig, que es va anar escolant, assolellat, entre el vot i l'abstenció i sense incidents coneguts, només tene el dubte de si va arribar a votar o no, aquella llucmajorera que, després de quaranta anys llargs d'emigració a l'Argentina, m'havia contat a Plaça com es disposava a estrenar-se com a votant, si el seu nom apareixia censat.

I es feu fosc, i el recompte dels vots anava repartint homonets a la gràfica prevista a les dependències municipals-homonets, tot s'ha de dir, que qualche funcionària repartia amb un apassionament parcial que, qui co-

bra dels impostos de tots, hauria de guardar per quan no exerceix públicament.

Al final, els homonets quedarien repartits d'acord amb els "cabeseros" que havia comanat un espavilat Jai de sa Barraqueta des d'aquesta revista. Un repartiment que potser hagi fet més fellons els qui han guanyat, però no tant com s'esperaven, que els qui no han guanyat, però encara hagués pogut ser pitjor.

•••

A Lluçmajor, com a Mallorca en general, el PP havia fet una campanya prepotent, des d'una mena de supèrbia episcopal, reservant el capdavanter, enviant missus als debats o passant-ne, refractaris a la crítica a l'autocrítica, parlant des del poder com si en fossin, més que administradors, propietaris; donant per fetes majories absolutes arreu, confinat en la confirmació d'una situació hegemònica, i passejant Canyellas com qui passeja un híbrid entre la Vera-creu i el germà gran per la gràcia de Déu.

Així, i després de governar amb vots llogats a canvi de poder -sense debat de programes- o comprats directament a trànsfuges, resulta que la majoria absoluta no arriba: vuit regidors són un bon resultat, excepte si estaves convençut que en tendries nou o deu. Llavors vénen les cares llargues, les llàgrimes i algun atac de nirvis.

El Psoe, n'estic convençut, un parell d'hores abans del recompte, hauria firmat pels sis regidors que ha tret:

després de quatre anys d'oposició municipal més inexistent que gris o fluixa, en plena alarma social de la potser més anunciada que real, fi del felipisme.

Pel que fa al PSM, entre l'embranchida que ha tengut arreu de Mallorca i l'estirada de la seva candidatura local, han passat de no sortir per un vot a estar a punt de tenir tres regidors: dos en tenen i doblen el vot. Podem parlar de barreres històriques superades i objectius assolits. Ara serà qüestió d'administrar amb prudència aquests dos "talents".

Pel que fa a Rabasco, per qualsevol partit perdre dues terceres parts del vot i de la representació ja seria un bon arrambatge; però la veritat és que, després de vuit anys de carrera a la Casa de la Vila, d'haver festejat tothom i haver fet trinqués amb tothom, podem dir que ha salvat els mobles: un regidor que està en mig d'un quasi empat, en una situació en la qual ja no el vot, la simple abstenció es carrega de possibilitats i valor decisiu: tornada a una dimensió més lògica, aprofitant el magnetisme carismàtic personal, la infecció continua i encara serem a temps a veure'n de tot color. Una presència que fa que lamenti més que Izquierda Unida s'hagi quedat en portes d'un escó que l'amie Manolo es mereix i hauria ocupat amb autèntica dignitat política. Serà en tornar-hi.

Pel que fa al partit artificial dels trànsfuges arenalers, han trobat allò que podia esperar una alternativa ine-

xistent: així i tot, es fa evident que a s'Arenal hi ha un vot "localista" potencial.

•••

Per tal d'analitzar millor els resultats, convendria mirar com ha anat la cosa per taules i nuclis urbans. De moment, ja podem celebrar que no hi ha hagut majoria absoluta -pitjor: la majoria absoluta que s'anunciava com inevitable. A hores d'ara, quan escric, no hi ha res clar. I, tal com estan les xifres, podria semblar que tot depèn de Rabasco i la seva ja coneguda capacitat de manobra. Si no fos que tothom, a dreta i esquerra, sembla ja ben escalivat i d'una o altra manera s'intueix que les possibilitats d'un pacte amb ell són escasses: per perilloses i pel cost en credibilitat de qui accedís a

tan infamant compravenda. Així les coses, és més que probable que tornem a tenir a Gaspar Oliver com a batle (trencant el malefici segons el qual Lluçmajor no reelegia batles); però governant des d'una majoria minoritària, pendent d'una aritmètica que fa possible un grau major de control de la seva gestió i farà necessària en més d'un cas la negociació i el pacte -o fer el paperillo d'aprovar les coses per vot de qualitat, si Rabasco s'abstén, perquè és cert que l'abstenció dona al líder d'ASI una nova possibilitat per a l'equilibrisme, sobretot si les demés forces no saben o no volen posar els interessos de la vila per damunt el negoci electoral.

Ara per ara, el joc és obert. I hi ha indicis que pot ser un quadrienni d'allò més interessant. Sobretot quan arribin els morts que tenim dins els armaris de la vila: s'Estanyol, Son Antem, s'Estalella... també és cert que els nostres municipis tenen una bona oportunitat d'establir acords interpartidistes: Qüestions com, per posar un cas fàcil en el polític, i complicat en les gestions, la Casa de Cultura poden donar lloc a pactes "d'Estat" en benefici de tots. Poden... ara veurem si volen.

•••

Del matí al vespre/ vigilo amb la mirada/ les flors de pruna./ ¿a quin moment exacte/comencen a pansir-se?... Ho escrivia fa més de mil anys el poeta japonès Ki Tsurayuki -i ho ha tornat a escriure en català Miquel Des-

clot-, és una reflexió sobre el pas del temps, silencios i incessant... que ens pot servir per glosar un dels aspectes més rellevants d'aquestes eleccions a Mallorca: com deia un Pepero de tant de pes com Joan Verger, a pesar del vent polític favorable al PP, via Aznar i crisi del Psoe, Cañellas ha reculat en percentatge i perdut la majoria absoluta a Mallorca -i la supervivent Maria Antònia Munar i la seva Unió Mlloquina han caigut dretes com els moixos, sobreviuen en un parell d'ajuntaments i tenen la pella del Consell Insular de Mallorca pel mànec. Això i l'ascens del PSM, que ha quasi doblat regidors i vots, poden ser símptomes d'un canvi de tendència a la societat mallorquina, del final d'una hegemonia que ha tengu molt de caciquil i de continuisme factic en relació al franquisme. Ho haurem de seguir amb atenció, a veure si Munar demanarà caps de trànsfugues per pactar amb el PP, si li perdonarà una campanya agressiva i la jugada bruta del 5 %, si s'arriscarà a reincidir en uns pactes que podrien minar-li la credibilitat o, pel contrari, mantenir-la a les primeres pàgines, prou viva per, d'aquí a quatre anys, engreixar amb vots perduts del PP... Un PP que, ja ho deia, amb majories justes ha d'afrontar que alguns dels trànsfugues que ha anat reclutant, ara l'amenacin amb fugir-li si no obtenen prou poder, prou "negoci"?

...

Fa dos segles, un altre poeta japonès escriví aquests versos, que tot això em du a la memòria: *On hi hagi homes/ compta trobar-hi mosques/ -i alhora Budes...* em deman, restringint-me a una de les lectures possible, si ens arribarà, a Mallorca, a la Vila, una hora distinta de la de les mosques. Llegeix al diari que a les pedreres de

Son Garcies els amics Biel Mesquida i Jaume Vidal fan un vídeo amb Guinovart, sobre l'artista i l'obra. Escric en la calor d'un diumenge horabaixa que he pogut assistir al Concert de Final de Curs de l'Escola de Música i alegrar-me constatant-ne el creixement, i els progressos dels alumnes (ara, que les padrines i els germans petits aprenguin a comportar-se als concerts, ja que sense una cultura de l'escollar, sense silenci, no hi ha música). M'ha agradat sentir el meu ben-volgut Gershwin, he lamentat la ex-temporània (i em fa l'efecte que senil) intervenció d'un frare renyant al públic -perquè un temple és un temple, però només perquè generacions de llucmajorers ho han volgut així, o no ho han pogut voler d'altre manera; però els motius per demanar-hi actituds dignes, i els criteris d'aquesta dignitat, ja no haurien de ser disciplines caduques, i sobretot m'ha emocionat sentir Bach en les veus del cor i els instruments de l'orquestra de cambra: era una versió escolar, vull dir molt correcta com a tal, però una mica lenta i tal per l'oïdor avesat; no es tracta d'exigir en pla snob, clar; però ho dic, perquè hi ha hagut un moment, breu, que cada nota, cada veu ha estat al seu lloc: potser només un acord polifònic i majestuós, perfecte, quasi diví com la gran música del vell mestre de capella: un acord que ha vibrat com si només ho fes per a mi, o com una oració secreta que beneeix tothom, fins aquells qui no la senten, dins l'àmbit barroc del convent de Sant Bonaventura: com l'anunci misteriós d'una bona nova, com el fruit primerenc d'una collita de músiques futures, com la llengua invisible i sonora d'un esperit sant o un àngel que ens parlàs des del futur, o des de la bellesa que hauria de ser

l'únic futur possible. *La vella Shiga,/ la d'ones arrisades,/ jeu en ruïnes/ Els cirerers salvatges/ hi floreixen com sempre...* escrivia fa segles un altre poeta japonès: les obres dels homes, les ciutats com Shiga s'esbucquen i obliden, mentre el món continua rodant i floreixen cada primavera els ametlers o els cirerers salvatges. Miró creia que els moments de bellesa, sia de l'ordre que sia, poden vèncer aquesta norma i fer que res no sia igual que si no haguessin existit, malgrat passin en el silenci d'una platja, com els grafismes a l'arena que l'ona s'endu. No sé perquè necessit acabar avui amb aquesta idea esplendent: el somni d'un gest llucmajorer, o una petita gesta, capaç de durar com el traç de Miró sobre l'arena del temps, com un esperançat acord de Bach entre els vells daurats del convent, menjats pels tèrmits, com la florida dels cirerers entre les runes de fa vuit-cents anys que un poeta ens ha fet present i sensible, com la petita papallona que vola inaudible dins un bosc solitari, però el seu aletejar sembrarà en l'aire un moviment lleu, la llavor de la gegantina tormenta que, passats uns dies esclatarà milles i milles enllà... ♦

Antònia Maria Prats Garcia
Associada n. 564

P
PRATS - GARCIA

ASOCIACION EUROPEA
DE
PROMOTORES INMOBILIARIOS

Plaça Espanya, 59 - 1r - esq. • Tel. 12 07 24
Fax. 12 06 74 (Llucmajor)

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

S'Estanyol!

A.VV. s'Estanyol

La darrera setmana del passat mes de maig l'A.VV. S'ESTANYOL va presentar un recurs CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU contra l'expedient d'ampliació del CLUB NÀUTIC.

Aquest escrit presentat el 26 de maig, a la Sala del Contenciós-Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, anuncia la posterior interposició al Recurs.

Aquestes són les passes necessàries a nivell de l'administració de Justícia de Balears per intentar, a aquest nivell, aturar la macroampliació prevista.

Segons tenim entès l'expedient d'ampliació del Club Nàutic ha estat definitivament aprovat per la Conselleria d'Obres Públiques del Govern

Balear, comandada pel conseller Reus. Aquesta aprovació definitiva suposa donar "llum verda" per poder començar les obres d'ampliació.

Les obres començarien una vegada superats els tràmits a l'Ajuntament llucmajorer. Sembla que l'Ajuntament hauria de tramitar els distints permisos d'obra de les edificacions a més de la llicència d'activitats pertinents.

Ni la conselleria d'OP ni l'Ajuntament de Llucmajor no han contestat de cap manera les demandes de personació de l'A.VV. de s'Estanyol a l'expedient d'ampliació. L'Associació de veïnats ha presentat el Recurs contenciós-administratiu sense saber tota la informació necessària de l'expedient esmentat. Ara, aquesta informació obrarà en poder de l'Associació ja que per cursar el Recurs en

qüestió l'administració de Justícia ens lliurarà una còpia de l'expedient original.

Quan s'hagi obtingut tota la informació creiem que serà possible intentar que torni sortir a exposició pública l'expedient d'ampliació. Es considera que els canvis ocasionats al segon projecte d'ampliació són significativament substancials com per considerar-se un projecte nou. Per tant, aquest serà un dels "cavalls de batalla" que manejaran els serveis jurídics contractats per l'A.VV. Recordem que la modificació del segon projecte suposa la desaparició del mollet situat al Llevant del Club Nàutic.

Sembla que la desaparició del Mollet és absolutament innecessària i no obligada des del "Ministerio de obras Públicas y Medio Ambiente". Aquesta desaparició del Mollet, obligada "des de Madrid" ha estat desmentida pel Director General d'Obres Públiques de les Illes Balears, el Sr. Ramon Aguiló. El ministeri d'OP ordena la Costa però no ordena la desaparició de l'esmentat mollet.

A més d'intentar que el projecte surti altra vegada a exposició pública, sembla que la fonamentació del recurs seguirà dues línies clares: per una part, la manca de l'estudi de "dinàmica del litoral" preceptiu a l'expedient i les mancances detectades al nivell d'impacte ambiental, i d'altra banda, el recurs es fonamentarà en les mancances que es puguin detectar en tota la tramitació administrativa de l'expedient. ♦

21

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

Cartes

A qui pertoqui A l'opinió pública Als partits polítics

Macià Stela Salvà

Senyors,

Tenc davant meu els tres darrers rebuts de l'aigua que emet Sogesur al meu càrrec i que corresponen al consum d'aquests mesos, els quals desgloss tot seguit:

DATA	CONSUM	IMPORT TOTAL	IMPORT PER M3
3r. trimestre 1994	14 m3	3.683 ptes.	263 ptes.
4t. trimestre 1994	6 m3	2.941 ptes.	490 ptes.
1r trimestre 1995	4 m3	2.786 ptes.	696 ptes.

22

Com es pot observar, a menor consum augmenta el preu unitari de l'aigua.

És a dir, es castiga el baix consum o l'estalvi de l'aigua, aquest bé tan preuat i escàs.

Deix A QUI PERTOQUI el judici d'una solució digna, de castigar o beneficiar qui estalvia l'aigua, o de castigar o beneficiar qui la tuda.

"Doctores tiene la iglesia"

Rebeu una cordial salutació. ♦

Nota d'agraïment

Joan Monserrat i Mascaró

L'A.P.A. del Col·legi Públic Rei Jaume III ha organitzat una sèrie d'actes pels alumnes del centre, entre els quals cal esmentar dos interessants col·loquis dirigits per B. "Majoral" i Pere Morey. El primer va tractar el tema de la cultura popular per les festes de Sant Antoni i el segon fou en motiu de la festa del llibre, de la seva necessitat d'impulsar-la, en una societat que per desgràcia llegeix bastant poc.

També pels més petits de l'escola s'han organitzat dues atractives sessions de cinema que han resultat del total agrat de tots els assistents, així com una sessió de teatre. Sense oblidar tampoc, les aportacions econòmiques

que tan necessàries per a l'adquisició de material escolar.

En nom de tots els mestres, als quals represent, vull agrair a l'A.P.A. la seva implicació en la de vegades mal compresa tasca d'ensenyar. Crec que la feina feta en conjunt, mestres i pares, a més de donar un bon resultat pels nins de Lluçmajor, ens converteix en un bon exemple, per a altres centres, del que ha d'esser la tasca de l'escola actual.

Per tant, ànim als pares a continuar per aquest camí amb la seguretat que és el millor per allò que més ens motiva i ens interessa: la bona formació dels nostres fills. ♦

Xerrades de cafè

Què sortirà d'aquest nou Ajuntament?

Un que escoltava

- Vaja unes eleccions!
- Sí, unes municipals no recomanades per a qui pateix del cor.
- Sobretot, si és del PP.
- I dels altres.
- Bé, no em diràs que no era una putada, quan tenien nou regidors, que a darrera hora els en llevassin un per posar-lo a ASI.
- O sigui, a en Rabasco.
- És que abans, ja havia passat d'una banda a l'altra, com un moscard negre.
- Sí, en Rabasco haurà estat com un virus molest...
- Home, així ho diràs tu, però no tothom qui l'ha votat, perquè han estat suficients per fer la guitza a tots els altres...
- Mira que de set partits, només tenir representació de quatre...!
- I encara sembla que n'ha sobrat un.
- Ara veurem com marxarà el nou Ajuntament.
- Malament, cada plenari serà una brega de galls.
- Sí, perquè el batle haurà de governar sense majoria, fent equilibris.
- Això pareix, perquè no crec que cap partit es vulgui casar amb en Rabasco, vista l'experiència d'altres legislatures.
- No ho diguis tan fort, que d'altres més sonades se n'han ballat.
- Sí, dels polítics, es pot esperar qualsevol cosa...
- Per tal de comandar...
- De totes maneres, no crec que sigui com abans.
- No, perquè en Gaspar haurà d'aflluixar en moltes coses.
- I els altres també, perquè això de portes obertes a l'Ajuntament, si és el batle qui té la clau, i les vol tancar...
- Però també pot dir adéu a l'ampliació del CN s'Estanyol.
- No ho sé, perquè si ja el tenen aprovat, i les ordres vénen del Govern, ja en podeu tirar de coces, els

estanyolers interessats...

- Igual que s'Estalella, que si GESA s'hi encaparrona, sortirà amb la seva.
- Crec, de totes formes, que un Ajuntament que governi en minoria,

pot ser bo per aturar segons quins excessos.

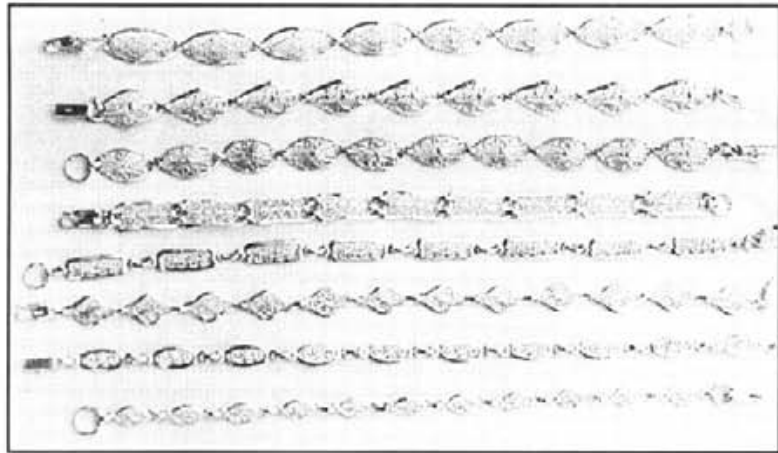
- Això ho veurem després de dia desset.
- Si no hi ha sorpreses... ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

ESPECIAL COMUNIONS

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

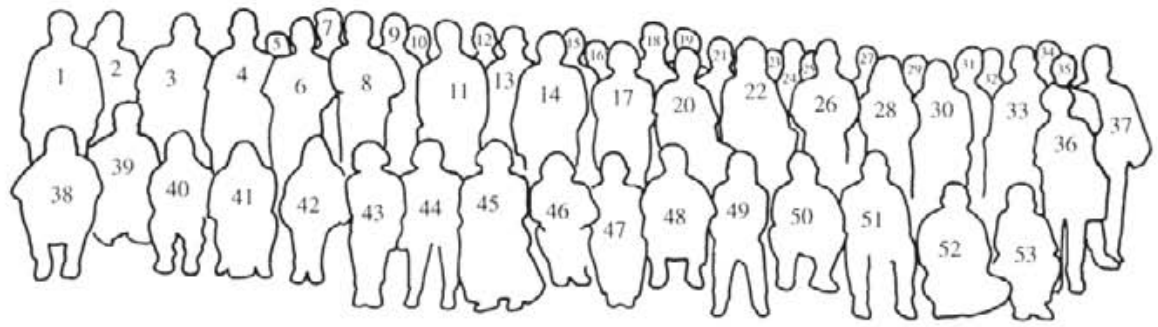
Granets Polseres mallorquines
Cordoncillos Arracades
Aros etc, etc.

NOVETAT ESPECIAL:
Fotos gravades en plaques d'or

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Mans a la feina

Institut Pere de Son Gall

1. Francesc Quetglas	15. Josep M. Peralta	29. Josep Ramon Martínez	43. Antònia Barceló
2. Antònia Tous	16. Enrique del Río	30. Petra Suñer	44. Irene Osorio
3. Josep M. Andújar	17. Margalida Burguera	31. Sara Ripoll	45. Nancy Matamoros
4. Juanjo Escobar	18. Angelino Mondragón	32. Francesc Gràcia	46. Isabel Estades
5. Teresa Torres	19. Damià Verger	33. Francesc Bibiloni	47. Belén Barrios
6. Francesca Vidal	20. Aina Mestre	34. Enric Castañer	48. Joan Carles Sánchez
7. Guillem Pons	21. Benigno Sarmentero	35. Montse Domènech	49. Francina Capellà
8. Biel Oliver	22. Aina Munar	36. Raquel Marín	50. Damià Mas
9. Sebastià Camps	23. Angeles Picón	37. Nicolau Flaquer	51. Toni Mateu
10. Agustina Vilaret	24. Guillermo Vizaso	38. Miquel Serra	52. José Luis García
11. Rafel Navarro	25. Apol.lònia Binimelis	39. Fernando Rangel	53. Isabel Roca
12. Tomeu Gomila	26. Tòfol Mora	40. Margalida Cerdà	
13. Biel Martorell	27. Pere Pau Sintès	41. Francesca Bover	
14. Isabel Vizcaíno	28. Francesca Quetglas	42. Marian Rebassa	

Foto: Coloma Julià

De noms i de llocs

(XXVII)

S'Estalella (I)

C. Calviño
F. Jaume
F. Mut
Fotos: C. Julià

La finca de s'Estalella és una de les més conegudes i estimades per tots nosaltres els llucmajorers ja que ha estat des de fa uns anys motiu d'interès i de lluita per preservar-la de la construcció d'un macro-port comercial i d'una central elèctrica. Volem manifestar que creiem que és necessari seguir defensant-la ja que és un dels pocs llocs naturals amb costa rocosa baixa i amb fàcil accessibilitat per a la pesca amb canya i lloc de passeig i esbarjo que ens queda en el nostre terme.

Per fer l'estudi toponímic de s'Estalella ens dirigírem com altres vegdes ho hem fet a la família Cirera-Puig. Amb en Miquel i el seu germà tenim un deute de gratitud ja que quan es va dur a terme el IV Congrés Internacional de Pedra en Sec a Palma, ens facilitaren la tasca d'investigació i estudi de les barraques de pescadors. Per tot això volem manifestar el nostre agraïment a aquesta família tan sensible amb la cultura en general i amb la de Llucmajor en particular.

Volem manifestar també que hi ha un estudi toponímic fet pel nostre amic Cosme Aguiló sobre aquesta possessió, ell també ha realitzat la toponímia de la costa llucmajorera i esperam que el lli-

S'Estalella

bre sobre aquesta, estigui molt aviat a l'abast de tots nosaltres.

Per parlar de s'Estalella en Miquel Cirera ens va adreçar a l'amo en Guillem Febre i Bonet nascut a es Llobards el dia 15 d'abril de 1925 i amb la seva dona na Magdalena Puigserver i Perelló nascuda a Algaida el 20 d'agost de 1931.

-Quan hi anàreu a s'Estalella?

-El dia 8 de setembre de 1947 i

estàrem fins el 29 de setembre de 1994. Abans de nosaltres d'amo hi havia en Manresa. Jo als onze anys vaig estar de porqueret a s'Avallet, era de D. Lluís des Monjos i llavors ho va vendre a en March. El meu pare estava a s'Hort des Capellà Barral a Campos, tenia dotze quarterades, però volia estar a una possessió amb ovelles i allà només teníem vaques i un dia el veïnat nostre, en Pere Serra, ens va dir: "Hi ha dues possessions que es lloguen", i ell va anar a

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

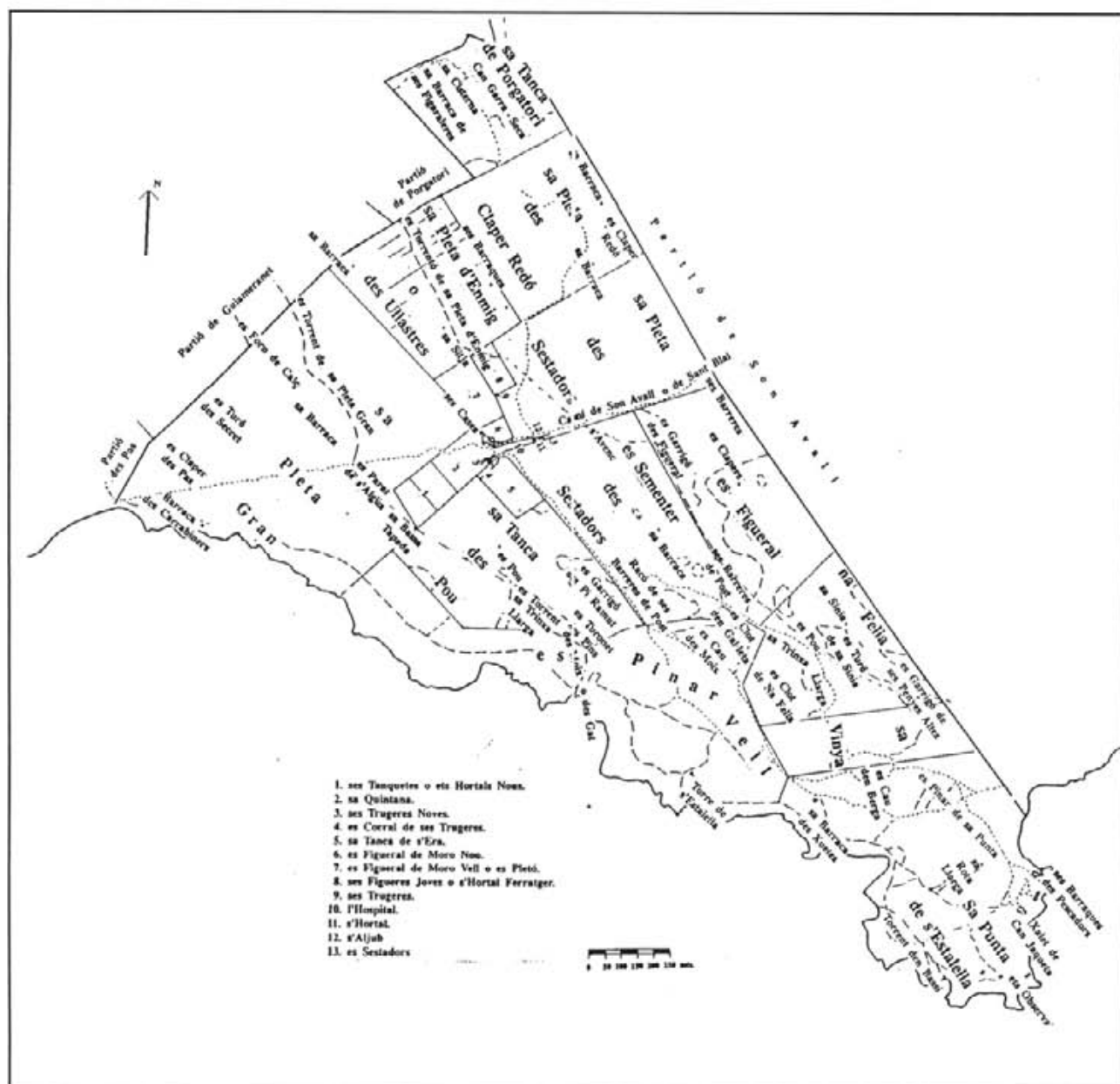
Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

PERRUQUERIA PUIGSERVER

HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes
de 8 a 17

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

Sollerie i el meu pare va agafar s'Estalella. Jo feia el servei militar, tenia vint-i-dos anys.

-En aquell temps hi havia roters?

-A s'Estalella ja no n'hi havia, en canvi a Son Avall a veïnat encara es donaven rotos. A Son Avall, en el nostre temps hi va anar l'amo en Biel Carlos de Campos; a Son Reinés hi estava d'amo en Joan Coll, normalment els amos de les finques solien quedar-se amb el bessó dels sementers i allò altre ho donaven per rotos.

Els roters d'aquest redol eren sobretot campaners, de la zona de ses Covetes, solien esser d'uns horts que ells anomenen Marina. Aquests prenien rotos i a s'Estalella venien a fer feixos de llenya. Al principi que nosaltres estàvem allà venien i feien totes les pletes netes, això ara ja no es fa, i és una llàstima, la llenya era tendra i no hi havia

tant de perill del foc, la llenya creixia bé, esmotxaven els ullastres i ara això s'ha perdut.

A s'Estalella hi venia a fer llenya en Miquel Campos, el seu cunyat en Miquel "Coix", en Tomeu "Mitxo". Uns que en tallaven molta eren els "Castanyoles" que tenien un hort devers sa Barrala, feien molt bona feina, per allà on passaven ho deixaven molt bé. La llenya l'empraven sobretot per la cuina i el forn. Abans tot anava a base de llenya i també per fer formiguers.

-Què ens podrieu explicar com es feien els formiguers?

-Vosaltres ja no sé si n'heu vist fer. En els horts i a totes les finques es feien els formiguers. Es posen dos feixos de llenya o tres, o un munt de llenya i es posen terrossos al voltant. Després es tapa tot amb terra tria (que no sigui terròs) i amb una massa tupaven

aquells terrossos i damunt s'aplanava tot. Deixaven un respirai cap a la part del vent, a s'Estalella com que el vent sol venir de llebeig, s'aboca cap aquest punt. Quan els encenien es passejaven d'un a l'altre, perquè no s'apagassin. Per encendre empraven un venciçet. Amb una senalla hi tiraven terra quan veien que respirava per un lloc o l'altre, feien que es cremàs lentament. En feien molts i ho feien com adob i per matar els microbis.

En el contracte teníem que havíem de fer mil formiguers, però l'apotecari, el senyor vell, va dir que no importava que en féssim, solament cremàvem munts de llenya pel mig dels sementers. Jo crec que era molt bo per als horts, però no tant pel secà, ja que a sa Marina hi plou poc.

Els qui venien a cercar llenya feien un contracte amb nosaltres, amb l'amo.

Alguns ens duien hortalisses, però alguns no, perquè ens feien un bé. Venien a les cases a demanar per tallar llenya i els senyàvem un redol. L'any que venia davant un altre i d'aquesta manera feien les pletes netes.

-I de sitges en feren?

-Sí, perquè al cap de tres anys de nosaltres estar allà tallàrem es Pinar Vell, de sa Torre per amunt, solament tallàvem el pins grossos, per dins es sementers: Na Fèlia, es Figueral. Férem carbó i se l'enduien en carros, era en Joan "Es Pubil Panerer", aquest va comprar els pins al senyor i eren dos els qui els tallaven, n'Arnau "Salil" i en Tomeu "Barato", eren bons per tallar amb la destrat. En Joan "Pubil" tenia una serradora i feia caixons que enviaven a València. Tots eren campaners.

De forns de calç n'hi ha un, però jo no l'he vist cremar mai. Un campaner "En Païes" se'n duia llenya per cremar en es Llobets (en aquest temps, allà, l'amo era en Francisco), la comprava a "Es Pubil Panerer".

-De tanques i sementers que ens podríeu contar?

-Sa Tanca de Purgatori o de Can Garra-seca la varen comprar, segons he sentit contar per tenir pas pel Camí de Purgatori i anar cap a ses Arnaules, Garronda, ja que era més curt que per anar per s'Estanyol. Dins ella hi havia una barraca on hi estaven les figueraleres, hi ha un forn i a prop una cisterna.

A dins la Pleta des Calper Rodó hi ha un claper i cinc o sis fonaments de barraques de roter. A una de tapada en "Figuera", que era un garriguer, hi tenia les gallines.

Sa Pleta d'Enmig (o sa Pleta dels Ullastres) també hi ha cinc o sis barraques de roters. Hi ha marges perquè hi passa el torrent. S'Hospital era el lloc apropiat a les cases perquè tenien bon veure i guarir els animals que estaven malalts.

Ses Penyes Altes o ses Roques Altes perquè hi ha unes pedreres. Sa Trinxa Llarga és un garrigó amb pedreres.

Es Turó des Secret és una espècie de claper passat per ull.

A sa Vinya no n'hi havia quan hi anàrem, però hi vaig veure senya, el "bord" que és el que sembren la vinya. Els estanyolers vells deien que havien menjat raïm molt bo d'aquí, hi devia haver devers deu quarterades de vinya. Quan sembràvem ordi o civada encara es concixien bé les síquies de la vinya que van d'un cap a l'altre.

Fa devers vint-i-cinc anys que treguérem i venguérem l'arena i quan pelàvem els turons d'arena blanca vèiem que a dins les síquies hi havia arena més negra. Llevàrem l'arena del

Guillem Ferrer i Magdalena Puigserver.

redol on no hi havia pins. Una cosa curiosa és que davall de l'arena que traiguérem hi tornava haver tres o quatre pans de call vermell. Pareix com si l'arena l'hagués duita el vent o la mar.

Na Fèlia també és bona terra; l'amo en Joan Coll deia que el millor de tots els sementers de Son Reinés, era es Camp de Mar, on hi ha ara s'Estanyol.

Els Observatoris perquè durant la guerra mundial hi havia quatre soldats d'aviació i un cabo que vigilaven i comptaven els avions i els barcos que passaven.

Es Cau des Moix n'hi ha dos, un està a ses Roques Altes i l'altre a devora el Clot den Galleta.

-I de remeis antics per a les malalties dels animals, quins sabeu?

-Pels porcs hi ha l'erba escabiosa. Per les ovelles que havien perdut el remuc el donzell, etc.

-De torrents quins hi ha?

-Hi ha el de sa Pleta Gran que ve de Guiamaneret i passa arran de sa Bassa Tapada i pega al Torrentó des Moix. El torrent que ve del Sementer des Sestadors passa per dins Na Fèlia cap el Torrent de Son Avall i desemboca en es Bassal. Quan fa temporal l'aigua entra per Cala Entimó, renta es pinar, se'n du la terra i torna a la mar per Cala en Bassi.

La torrentada més grossa que jo vaig veure fa ara cinc anys, un dia per sa vinya estava plena d'aigua i la senyora volia anar a s'Estanyol i el meu fill la va passar amb el cotxe. Es va fer una gran bassa i els fills del senyor, den Miquel, varen dur-hi les barques. Això era en el Clot den Galleta. L'aigua que venia cap al torrent des Moix passa per una paret i no va donar abasto i va de-

sembocar cap al portell i tota anava al Torrent de Son Avall, però com que feia turó es va embassar.

Una altra torrentada molt grossa deu fer devers vint-i-cinc anys, jo havia anat a passar els cultivadors a Son Bieló i a l'horabaixa quan vaig acabar, va venir una torrentada i les "Bielones" me digueren: no passaràs!. A mi em va estranyar ja que no havia caigut ni una gota d'aigua. Jo veia la mar molt roja i era que es torrent de Son Avall venia ple de l'aigua caiguda el dia abans un parell de kms. més amunt. Va passar dos dies aigua. Un altre torrent va per dins sa Pleta d'Enmig i vàrem haver de fer a devora ses figueres Joves un parat de s'aigua per desviar-la cap a s'Avenc des Sementer des Sestadors. A la paret hi ha una claveguera grossa per deixar passar l'aigua.

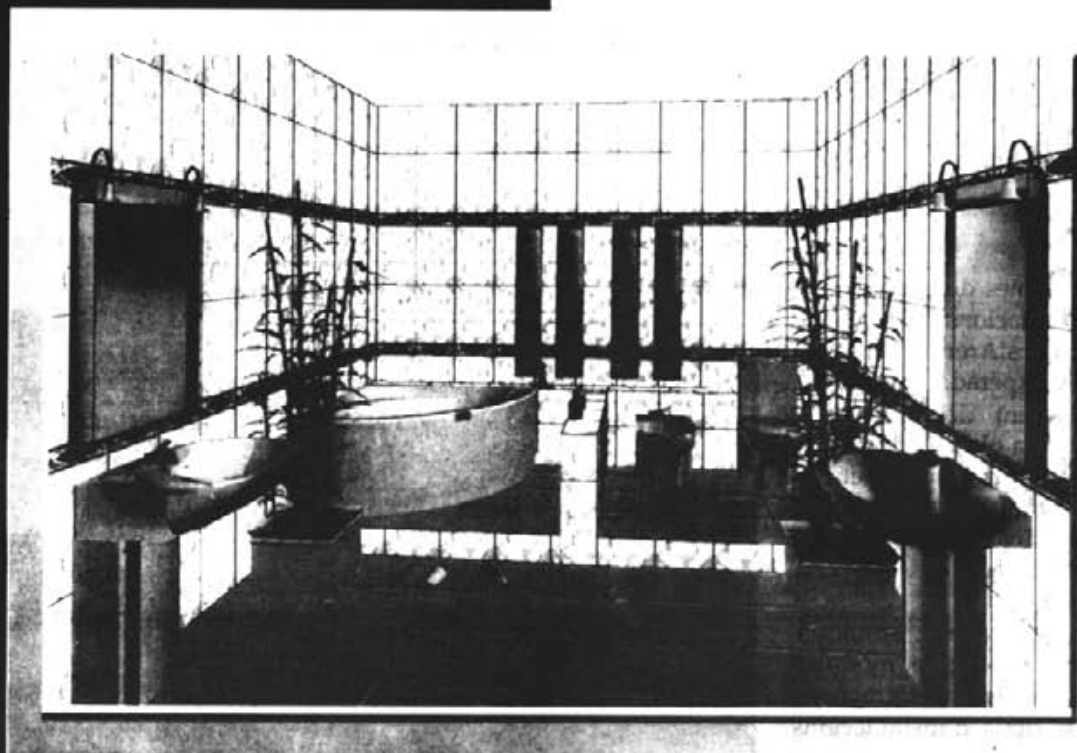
-Què hi fèieu en el vostre temps?

-Sembrava gra i una part per cosetar, una per guaret i l'altre per les ovelles. Un parell d'anys em vaig dedicar a les vedelles; cada dos mesos en comprava setze de petites i les pujava amb pinso. Les venia en quatre torns, als nou o vuit mesos. Em vaig aturar perquè el pinso valia més que les vedelles.

-De sivines o alzines n'hi ha moltes?

-De sivines ja ho crec. Record que a s'Avall hi havia un home de Bunyola que la seva feina era esmotxar les sivines i els pins perquè fessin soca alta.

D'alzines n'hi ha poques, n'hi ha dues a dins sa vinya que han nascudes totes soles dins un clot de pedrera. Dins Na Fèlia n'hi havia una altra molt grossa, feia més d'un sac d'agllans, però el banyarriquer li va fer forats per dins la soca i la va matar. ♦

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Paloma Dopico, una professional de la dansa

Coloma Julià

Na Paloma és una persona dinàmica que va creure en la possibilitat d'una Escola de Dansa a Lluçmajor, i efectivament, des de fa tres anys l'escola funciona, amb molta dignitat i entusiasme.

Paloma Dopico va néixer a Tunis, filla de mare fran-

cesa i pare gallec. Va estudiar Dansa al Conservatori de Tunis, on uns familiars seus eren solistes. Va obtenir el primer premi del Conservatori i aquests estudis li varen ser convalidats a França, els va continuar a Toulouse, on va ser ballarina del Capitole i també va treballar a un teatre... fins que un bon dia l'atzar la va fer partir cap a Astúries.

-I què hi feies a Astúries?

-Hi vaig anar de vacances l'any 1979, a Llanes. Ràpidament vaig decidir que obriria una escola de dansa a Oviedo; la vaig dirigir deu anys, subvencionada pel Ministeri d'Educació. Era l'únic, un pòc oficial, que funcionava a Astúries, ja que no hi havia Conservatori. Fèiem actuacions a distints pobles i comptàvem amb la col·laboració de Belles Arts per als decorats. Els Ajuntaments ens subvencionaven els autocars que ens duïen a aquests pobles.

-Per què decidires venir a Mallorca?

-Perquè el meu marit és mallorquí. Estudiava d'Enginyer de mines a Oviedo, però tots dos volíem venir a viure a Mallorca, en part pel clima.

Vàrem viure dos anys a Palma. L'Ajuntament em va oferir donar un curs inensiu a l'Auditori a un nivell professional, i vaig tenir ofertes de

treball d'escoles privades. De fet a Palma em vaig dedicar a muntar ballets per a escoles privades.

-I per què decidires muntar una escola de dansa a Lluçmajor?

-Perquè estava farta de viure a grans ciutats i a més Lluçmajor està molt ben comunicat amb Palma. Però el més fonamental va ser perquè aquí no hi havia cap escola de dansa.

OFERIREM UN CURS DE DANSA CONTEMPORÀNIA

-Quines activitats es duen a terme a la teva escola?

-És una escola de dansa, encara que la gent m'ha demanat altres activitats com l'Aeròbic i el Manteniment.

L'any que ve també oferirem un curs de Dansa Contemporània, i si hi ha gent interessada un curs de "claquettes" americà.

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

-Quins són els avantatges de la formació clàssica per als infants?

-La dansa és un art, no un esport. Per als infants és excel·lent perquè desenvolupa el sentit musical, fomenta l'autodisciplina, la constància i el sacrifici. És important també per al creixement i coordinació i per mantenir l'espatlla més recta.

LA MEVA PROFESSIÓ DÓNA SATISFACCIONS A LLARG TERMINI

-És difícil dirigir nines tan petites?

-No, l'edat millor per començar és als quatre anys. És amb aquesta gent que jo he començat a formar amb la que tenc més esperança de cara al futur. La meva professió dóna satisfaccions a llarg termini, jo sé que he d'esperar.

-Hi assisteix molt d'alumnat al teu centre?

-Jo crec que l'escola ha arrelat bé; hi ha nines de totes les edats i uns quants grups que funcionen. El que falla és que no hi ha nins ni homes. A Lluçmajor no tenc alumnat masculí,

és la primera vegada que em passa. Crec que és perquè a Mallorca hi ha poca tradició de dansa. Jo he tencut molts bons alumnes que avui viuen d'aquest art. De totes maneres crec que s'anirán amb el batlle contemporani.

-Hi ha possibilitats de seguir els estudis al Conservatori de Música i Dansa des de la teva escola?

-Ara hi ha problemes amb les noves lleis. No es poden examinar lliures al Conservatori. Per altra banda, abans l'especialització durava set anys i ara tretze.

Només et pots examinar per lliure directament a quart curs i a cap escola privada no li interessa, perquè demanen una formació de clàssic espanyol, d'història de la dansa, solfeig i algun instrument, la qual cosa obligaria a un infant a dedicar vuit o nou hores setmanals i això desanima molt quan ho han de compaginar amb altres estudis.

-Estàs satisfeta amb la teva tasca realitzada i amb el Festival de dansa a punt de realitzar?

-Estic molt contenta de la gent. Estic contenta perquè hi ha nines que

valen moltíssim.

Hi ha una alumna que té el 5è de Conservatori amb nota d'Excel·lent i segueix les meves classes a Lluçmajor; això vol dir que està contenta amb el nivell de la meva escola.

Estic animada amb el Festival. És la primera vegada que present un ballet contemporani a Lluçmajor.

Després de tres cursos d'existència de l'Escola de Dansa, na Paloma segueix al seu aire i transmet força i entusiasme a l'alumnat llucmajorer.

Li han oferit el Conservatori de Menorca i tots els anys la criden per formar part dels tribunals del Conservatori de Tunis, però prefeix treballar pel seu compte, al seu aire, perquè ella és així. Cada vegada està més integrada al poble, encara que a nivell professional se sentí tota sola i estancada, entre altres coses perquè no li resulta tan fàcil poder anar els caps de setmana a veure els assaigs a Madrid, al Liceu de Barcelona, o a veure una òpera a Leon. ♦

OFERTAS RENAULT. NO PENSARAS EN OTRA COSA.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00

D'ofici ... Mestre rajoler

Jaume Deyà Martí

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume
Fotos: C. Julià

Mestre Jaume Deyà Martí, en "Deyà", va néixer a Santa Maria, dia 30 de gener de l'any 1922. A ca seva tenien carnisseria, però es va posar de mosso a la rajoleria d'en Jaume Bover, "Cipot" de Santa Maria, que era mestre rajoler on hi prengué l'ofici fins l'any en què es va entregar al servei militar. Com a soldat, serví al cos d'Aviació, i fou destinat a l'observatori de s'Estan-yol d'es migjorn on conegué una allota, na Margalida Tomàs, que, avui, és la seva dona, i això l'ha fet restar entre nosaltres.

En "Deyà" ens parla de la "ra-jola hidràulica" que nasqué cap al tombant del segle XIX i s'emprava per pavimentar habitacions interiors i llocs públics (esglésies, ajuntaments, cafès...). En aquests enrajolats hi trobam una gran varietat de dibuixos geomètrics, fets amb un o més colors gairebé sempre pàl·lids i sobris. També es feien rajoles jaspades amb vetes esfumades i asimètriques o amb taques totalment irregulars. I, era corrent fer aquest mosaic hidràulic, emprant rajoles blanques i negres. Podríem fer nostres les paraules d'en Llabrés i en Vallespir quan diuen que "aquests enrajolats assoleixen encara ara una sòbria i distingida prestància, d'estil gairebé clàssic".

-Quines feines féreu?

-La primera feina que vaig fer va ésser de mosso de rajoler a Can "Cipot" de Santa Maria, amb aquelles premses d'aigua a les que fèiem funcionar amb la força dels braços, manxant fins que un no podia més.

Allà vaig aprendre l'ofici, quedava després de fer el jornal a ajudar el mestre a fer les mostres i proves, i tot el temps mirava a en "Truiteta", que

era un poc més vell que jo i en sabia un "rato" llarg. Quan en "Truiteta" es va presentar al sevei militar em posaren a fer les figures geomètriques i dibuixos que tenien molta dificultat. Quan el taller estava ple de rajoles anàvem a la finca d'en "Torrella" a fer gravilla i després la grava pel garzó. Vaig entrar als catorze anys i el vaig deixar per fer el servei militar a Aviació amb la intenció de no tornar-hi ja que trobava molt feixuga la feina de manxar a la premsa. A Lluemajor volia ésser sabater, trobava que era un ofici de senyor al costat de la feina feixuga de rajoler.

En Miquel "Alegria" me va entrar a Can "Salleres", davant Can "Pieres", que tenien sabateria i quan els vaig dir que no sabia més que dur-ne i poc més. M'agafaren i em dugueren a Can Francisco "Barraca" i a Can Miquel Salvà, "Es Coix de Vallgornera". Quan vaig entrar, i vaig veure rajoles, la budellada se me va girar i vaig pensar "Torn anar a l'infern, jo no vull quedar aquí".

Allà, en Miquel "Alegria" demanà

feina per a mi a en Miquel Salvà, el qual respongué: "Si fos rajoler?". I un home que ho és, no se pot aguantar. I vaig dir, "ho som, rajoler". A ell li va entrar l'alegria!, m'agafà i em va fer entrar per endins. En aquell moment la premsa estava aturada i els dos rajolers es pensaven que estava espanyada. Jo me la vaig mirar i vaig veure que estava desembombada, vaig tocar el pistó i es va tornar embombar. Home!, ja parlàrem de sou i vaig tornar quedar fermat a les rajoles.

Però el que volia era no manxar a la premsa i vaig anar a fer feina amb en "Castell" a la matança, de carnisser, allà guanyava unes bones mesades però quan minvava la feina tornava a les rajoles. Cansat de manxar, vaig treballar amb en Toni Mir "Buscaneta" que tenia una agència de transports. "Vet aquí un que té el batxiller de rajoles despatxant paquets per Ciutat".

En Francisco Monserrat Es "Pagué" i n'Arbona compraren la rajoleria i les rajoles els anaven molt malament. En "Barraca" els parlà de mi. I aquests dos em llogaren amb la condició que jo seria el mosso dels meus rajolers, el que no volia era manxar, és la feina més pesada de totes i si no premses amb totes les forces la rajola no surt bé.

Vàrem començar a fer feina al taller del carrer Major i Hispanitat, amb dos mossos, jo els feia la feina de mosso, els donava la papilla feta, aquells varen veure que allò anava bé. Els dos socis veient que anava bé posaren les premses elèctriques, eren els anys seixanta, quatre premses i vuit homes treballant.

En aquells moments em vaig veure sol·licitat, els "Mairates" volien que anàs a Austràlia a fer feina. Els de Prefama em feren soci, i això vol dir qualque cosa. I en lloc meu, vaig enviar les fórmules a Austràlia, jo no en tenia cap ganes d'anar-me'n.

En els primers anys la meua secció donà un bon rendiment, motivat

perquè donàvem un bon producte i havia molta demanda. Si bé la producció era molt variada a vegades resultava insuficient ja que era el moment en que es construïen hotels i la quantitat primava damunt la qualitat.

La meua feina de rajoler va acabar els anys setanta quan vaig vendre les accions de PREFAMA i me vaig retirar del negoci. En aquells moments la rajola hidràulica començava a ésser substituïda per la rajola de "terrazo" i per la de "ceràmica".

-Què és una rajola hidràulica?

-És una rajola fabricada amb un motlle amb ciment portlant, arena, grava i colorant premsada, amb una premsa d'aigua (hidràulica). I que una vegada seca es pot il·lustrar.

Si la mirau bé veureu que té tres parts o capes: la cara bona, el brasatge i el garzó.

I són generalment de forma quadrada o sisolada, el color i el dibuix és molt variat.

-Quines són les matèries primeres?

-Les matèries primeres per fer una rajola són: el ciment portlant negre o blanc (el griffi per a rajola), l'arena o la pols de marbre, la grava, el ciment mallorquí i els colorants.

Cada una de les capes tenia uns determinats components. La primera capa, la **cara bona**, estava feta de: portland negre o blanc, segons el color que volíem, si aquest era obscur, el portland podia ésser negre, però si havia d'ésser de colors clars, s'havia d'emprar el "griffi". Quan volíem fer rajola blanca l'arena era de platja, els camioners ja sabien d'on dur-la, (l'arena havia substituït a la pols de

marbre, la marmolina, perquè surt a més bon preu). Una vegada mesclats l'arena i el portland amb aigua s'afegia el colorant, quasi sempre, mineral que ens arribava de Barcelona. El **brasatge** no és més que portland, mallorquí i arena. I la tercera capa, el **garzó**, és portland amb grava, pols de grava que també li diuen "zero" (el que més m'agrada era el de la pedrera que en Manresa va obrir anat a Randa, feia molt més bon obrar que el de Porreres), mesclat amb aigua i un poc de ciment mallorquí per tenir més bon fer feina.

-Quines són les vostres eines?

-Les meves eines eren: la **premsa hidràulica**, que en els meus principis era manual; els motlles (fets de dues planxes, una ben llisa i l'altra, la tapadora, amb el dibuix que volíem que quedàs gravat a la rajola per la part del darrera i entre planxa i planxa un cinturó de llanta de ferro d'uns dos centímetres i mig fet de dues peces ajuntades amb un pern i que es tancaven amb una clau, aquest cinturó es deia **quadro**); les **trepes** que eren unes planxes amb anses de giny que feien el dibuix que havia d'anar a la cara bona de la rajola; les **paletes catalanes** i els **llauradors** (que també es diuen **sarsetes**) que servien per remoure la pasterada i bocar dins el motlle; **xerxes o reixats** que s'empraven per a les rajoles de colors; **munyques** que servien per donar untura a les planxes perquè la mescla no quedàs aferrada; **sedassos i garbells** que servien per porgar les matèries primeres ja que no hi podia haver cap granet; i unes balances per pesar el colorant.

-Quin era el procés que seguíeu?

-El procés, per tot rajoler, començava per preparar les mescles que fan cada una de les tres parts de la rajola. En primer lloc, posàvem el portland i l'arena (o la pols de marmolina o marbre si havia que fer una rajola extraordinàriament bona de 40 x 40) dins una pastera i ho anàvem pastant amb les paletes catalanes fins que tenia el tacte que volíem; a aquesta pasterada s'afegia el colorant mineral i es mesclava una altra vegada. Aquesta mescla era per fer la "cara bona". Pel "brasatge" la mescla era portland i arena. I el garzó, que ja havia d'estar preparat d'uns dies abans, que era portland i zero i solia estar a un caramull.

Una vegada això preparat, es podia començar a fer la rajola. El que calia era fer la planxa llisa ben neta amb un pedaç i amb ajuda de la munyeca untar-la d'un barreja d'oli de lli i petroli, després col·locar el quadro tancant-lo amb la clau. Una vegada preparat el motlle, venia la feina del mestre rajoler, que era la de col·locar dins el motlle la mescla de la cara bona, era la feina més delicada, després amb un sedàs li tiràvem per damunt el brasatge amb la finalitat que eixugàs l'excés d'aigua de la primera capa i a la vegada no deixàs que el garzó es mesclàs amb ella. Una vegada col·locat el garzó el motlle es tapava amb una tapadora, la segona planxa que moltes vegades duia un dibuix o una marca de la rajoleria que volíem que sortís.

La resta era feina de la premsa. Quan aquesta havia premsat fortament la rajola obríem el motlle i a la fi sabíem si havia sortit més o manco bé el dibuix o la mescla de colors que volíem a la rajola. La rajola era col·locada al "seterin" que eren uns prestatges que teníem, eren com a posadors de plats, i allà hi quedaven dretes tot un dia. El dia següent les rajoles es banyaven i ja se podien acaramullar a l'ombra i es deixaven eixugar dos o tres mesos abans d'ésser emprades.

-Quins tipus de rajoles feieu?

-Les mesures de les rajoles quadrades eren 20 x 20, 25 x 25, 30 x 30 i 40 x 40, aquestes darreres de vegades, si es volia una feina molt ben feta l'arena era substituïda per la pols de marmolina. També en feiem de sisolades, eren molt males de fer perquè els pastons havien d'ésser iguals sinó el color no era el mateix. I la

gruixa era de 2 cm i mig.

Els colors eren: cuiro (vermell o groc), el color de pedra, de figuera, imitació de marbre, i tota la resta que volgueu, blanc, negres, grocs...

Les rajoles amb dibuixos podien esser molt variades ja que els dibuixos depenien del mestre rajoler i les figures geomètriques o les altres (figures d'animals, plantes...) depenien de la trepa, i cada taller en tenia un caramull.

-Com es feien les rajoles amb dibuixos?

-Hi havia rajoles que imitaven, per la cara bona, els dibuixos de la fusta, altres feien cadeneta, a altres hi havia punts o aigües de colors i també hi havia rajola jaspada. Aquests dibuixos, imitació de fusta, els feia el rajoler dintre d'una pala, col·locant les pastes de colors i remenant o movent feia sortir el dibuix que volia. Després s'havia de, amb molt de seny, anar-ho deixant caure dins el motlle, donant-li la volta (això era la dificultat) en el darrer moment. Els altres dibuixos es feien dins el motlle mateix amb la sarceta o quan era mescla de colors, dins la mateixa sarceta agafant les pastes amb la catalana. Amb dibuixos, cada mestre tenia la seva marca i aquesta es feia en el mateix moment de col·locar la pasta amb la sarceta.

Una vegada feta la cara bona, només calia continuar amb la resta del procés.

-Com es feien les rajoles amb figures geomètriques?

-Jo que soc rajoler encara em sorpren de com es fa, de com és possible que els colors no es mesclin i que les figures, els peixos, les flors o les figures geomètriques, no perdin la seva silueta.

On es fan els dibuixos és a la "cara bona" de la rajola. En primer lloc, una vegada col·locada la planxa, ben neta, i tancat el quadre, amb la clau, es col·loca la trepa, on es troba el dibuix que volem que surti a la rajola una vegada enllestida, i a cada buit, d'aquesta, s'hi posa la pasta del color que un vol, amb una sarceta (es tenia una sarceta o lliurador per pastera, per evitar mescles de colors), aquests s'omplien de vermell, aquells de negre, el peix de blanc, el rotlle de groc,...

A continuació, de la feina delicada, es remena un poc per assegurar-se que no queden buits sense omplir, la pasta ha d'ocupar tots els buits, sense

deixar gens de lloc entre la pasta i el giny de la trepa, i finalment, amb bon pols es retira la trepa. "Els colors no es mesclen i les siluetes dels dibuixos no es perden o difuminen".

La resta és seguir el procés d'una rajola normal: el brasatge, el garzó, col·locam el tap, l'altra planxa, i finalment la premsa. I vet aquí que, quan s'obri el motlle, surt una rajola amb el dibuix ben tallat que volem, aquell rotlle groc, aquell peixet blanc, aquella figura...

Però el secret és la via que, amb un sedàs, es col·loca el brasatge damunt la cara bona. Crec que és el que fa que els colors i les figures no es mesclin.

-Quins problemes poden presentar les rajoles?

-Les rajoles poden tenir molts però molts de problemes i cal trobar-los solucions. L'observació, la deducció i la contínua experimentació era, i és, la clau per trobar solucions. És una feina mala de fer, i no hi ha dia que no aprenguis qualque cosa.

Els problemes més corrents eren: els dels colors, si el color és massa fort o fluix depèn dels grams de colorant que hi posen per pastó, però també del color de les matèries primeres, el ciment i l'arena no tenen sempre el mateix, i finalment de la mescla, si està més o menys fluida. Són els factors que fan variar els colors i només fent proves és que trobes les solucions. Si s'havien de fer molts de metres, que no bastàs una pasterada, calia, una vegada tretes les rajoles, el dia següent, fer-ne caramulls per matisos dins un mateix color (això era normal amb les sisolades).

Els crulls a la "cara bona" són per massa brasatge. El brasatge se col·loca per xuclar la humitat però si n'hi ha massa o és massa carregat de portland cruix.

Les voreres brutes de les rajoles poden ser negres que són degudes a que la placa té un excés d'untura (oli de lli i petroli), la solució és, "antes, antes, va dir aquell", fer ben netes les planxes i posar-hi un tassó d'aigua i sabó a la pasterada, és la solució (a les rajoles negres de 40 x 40, si volies quedar bé, era quasi obligat el tassó amb aigua i sabó), i les aigües blanques són excés d'humitat, els sobra aigua, el motlle està brut i deixa passar l'aigua d'un lloc a l'altre. A les rajoles que sortien amb aquestes taques les arreglàvem per poder-les dur a mercat amb una fulleta d'afaitar les

dones al dia següent. Solia esser una solució millor que la llima o el pinzell que deixen un retxadet.

Algunes surten voltades com a teules. Problemes a la mescla, quasi sempre és per massa ciment o perquè el garzó no ha tovat. El garzó és moltes vegades el responsable, cal fer el garzó uns dies abans i després deixar-lo tovar a un racó, a l'hora d'emprar-lo es pot tallar amb la pala i després atapar-lo i si cal afegir-hi un poc d'aigua o arena. Però el secret és que tovi, millor quatre dies que tres.

Si els dibuixos o les formes geomètriques estan mal tallades o els colors es mesclen i un ha omplert els buits bé, ho ha remenat una mica, ha tret la trepa amb bon pols i ràpidament ha posat el brasatge, cal comprovar la trepa i raspar un poc els caires amb una llimeta. És fonamental que la trepa estigui neta i els caires tallin.

Els forats. Hi ha rajoles que surten en forats, que són bolletes d'aire. Això és produït perquè hi ha aire dins la mescla. Cal que no hi entri aire quan es remeni la mescla.

Les planxes havien d'estar ben netes, si la rajola s'aferrava estava llesta, ja no brillava. Les rajoles fetes amb portland i pols de marmolina tenien aquest defecte i això se solucionava amb substituir la pols de marbre per arena.

-Què posà fi a la rajola hidràulica?

-El que posà fi a la rajola hidràulica va esser el "terrazo" que agafà molta força els anys setanta, i, també, el "parquet", ens donà una bona bufetada.

Avui els rajolers hidràulics es dediquen a fer unes poques rajoles per adobs o pels incondicionals de la rajola hidràulica que cerquen un estil clàssic i amb noblesa.

-Alguna cosa més?

-Si comprou rajoles hidràuliques no les guardeu massa temps ja que sempre volen suar i quan han suat volen xuclar aquesta suor i si no estan ben ventilades queden gratalloses i amb taques blanques que no se lleven mai.

Si voleu que brillin de forma natural sabó de pastereta i munyeca, fregar, fregar i fregar. Quan han agafat el brillo ja no el perden.

Aquesta és una feina difícil que requereix molta dedicació i ganes d'aprendre. Però també, una vegada veus la feina feta i acabada, te recompena. ♦

Cadena humana per la llengua

Coloma Julià

El passat dia 6 de maig més de 20.000 persones es donaren la mà per formar la cadena humana més gran de la història, amb l'objectiu de reivindicar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida diària.

L'acte convocat per l'Obra Cultural Balear tenia un caràcter cívic, no polític, i consistia en fer arribar un manifest de mà en mà al Conseller de Cultura Bartomeu Rotger per recordar a les màximes institucions que a ells els correspon un paper exemplar a favor de la llengua i no els correspon actuar d'una forma tan poc decidida com ho han fet aquests deu anys d'existència de l'Estatut.

Aquest era el manifest:

Diada per la llengua, la cultura i la identitat del país

Manifest del 6 de maig de 1995

Hem vingut aquí gent de tota l'illa per dir amb veu alta i clara que ens sentim compromesos amb la defensa de la llengua pròpia de Mallorca, la llengua Catalana.

Durant més de set segles els mallorquins ens hem mantingut fidels a la nostra llengua. Però avui a tombant de segle i de mil·lenni, la llengua, la cultura i la identitat dels mallorquins es troben en perill. És necessari un nou impuls i un renovat esperit per continuar.

I per tot això, demanam a *tothom que viu a Mallorca*, als nascuts aquí i als vinguts de fora, que estimi i aprengui la llengua pròpia d'aquesta terra, i que l'usi i la defensi sempre.

I, a les generacions més joves, que la mantengui viva, conscients que són responsables de passar-la a les generacions futures.

Recordam fermament a les institucions i als governants

Un bon grapat de llucmajorers concentrats, abans que es constituís la cadena humana per la llengua, la cultura i la identitat del país.

de la nostra comunitat autònoma, i molt especialment al seu president i al Govern Balear presents i futurs, que l'Estatut d'autonomia els encarrega el mandat legal de protegir i defensar la llengua i la identitat històrica de les Balears i, per això, reclamam públicament que passin del desinterès actual a l'acció decidida i constructiva en favor del país.

Volem uns governants que donin exemple i que adoptin acords eficaços en pro de la llengua. Només així es comportaran plenament com els nostres governants. Volem unes institucions que s'adrecin als ciutadans en la llengua pròpia. Només així poden ésser les nostres institucions.

Volem que conservin, promoguin i difonguin el patrimoni històric, musical, artístic, tota una cultura, la nostra, que ens permet accedir a la cultura universal a partir de la nostra personalitat com a poble.

Volem que promoguin una escola de qualitat, arrelada i que garanteixi de bon de veres el dret de tots els ciutadans,

35

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (LLUCMAJOR)

Hi va haver dracs, gegants, balls, color i espectacularitat

Concentració a la Plaça de les Drassanes i lectura del Manifest.

tant els catalanoparlants com els castellanoparlants, a utilitzar amb fluïdesa la nostra llengua.

Volem que promoguïn uns mitjans de comunicació d'aquí, en la llengua d'aquí i que parlin d'aquí.

Volem que promoguïn l'ús de la nostra llengua pertot arreu, i que fomentin actituds positives entre la població.

Que ningú quedi mans plegades. Que cada mallorquí i que cada governant assumesqui el compromís que té cap al país. I, com a prova de l'estimació que tots tenim cap a la nostra llengua, la usem i la defensem sempre. No n'hi ha prou amb les paraules, és l'hora de les accions.

PASSEM A L'ACCIÓ PER CONSTRUIR UN PAÍS. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

**Ens visiti, ens demani
preu i compari.**

Tenim els millors preus

*Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor)
C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)*

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc

A. SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Lluçmajor)

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PED MARTINEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

37

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL

FIAT

La última de Fiat ya es aquí. Con más pasión, más amor por el detalle. Fiat presenta el Fiat Punto. Más seguridad, cada centímetro del Fiat Punto ha sido concebido para proteger la vida a bordo. Más temperamento, un auténtico símbolo de fuerza y energía, con una estabilidad y una manejabilidad

superiores a todo lo conocido hasta ahora en su segmento. Más respeto por el medio ambiente, lo que significa la reutilización total de los materiales que lo componen, excluyendo en su producción todo tipo de productos perjudiciales para la naturaleza. Seis velocidades, el Fiat Punto 55

"6 Speed" transforma todos los esquemas convencionales de conducción.

Sensaciones más enérgicas y brillantes con consumos reducidos. El Fiat Punto presenta 19 versiones en 3 ó 5 puertas.

Con el Punto, Fiat presenta la nueva Fiat.

FIAT PUNTO. LA RESPUESTA. FIAT

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Un carta del batle de Lluçmajor al virrei de Mallorca (1563)

Per Salvador Reus i Belmar

Vull donar a conèixer en aquest article un document llucmajorer de l'any 1563 que es troba a la Biblioteca Bartomeu March de Palma (1). Es tracta d'un full únic que conté una carta del batle de Lluçmajor dirigida al virrei de Mallorca, Guillem de Rocafull, on li comunica que té notícies pel batle de Campos que s'han vist uns vaixells de moros per la banda d'Aleúdia.

Crec que és interessant de donar-lo a conèixer per contribuir a l'aprofundiment en la història de Lluçmajor, ja que és inèdit i no figura, per exemple, a la **Historia de Lluçmajor** de B. Font Obrador (2).

Durant els segles XVI i XVII la pirateria turca va constituir un autèntic malson per als habitants de les Illes. Diversos pobles i ciutats varen patir saqueigs com el de Ciutadella de Menorca de 1558 (de llavors ençà conegut com a "any de sa desgràcia" a la bella localitat menorquina) o enfrontaments com el d'Aleúdia també a l'any 1558 o el de Sóller el 1561. A Lluçmajor, en concret, hi va haver un desembarcament de moros el 1578 a la possessió de l'Àguila, en què molts llucmajorers i llucmajoreres de l'època varen ésser fets captius (3). La situació va arribar a ésser tan dramàtica que Felip I d'Aragó i Mallorca (II de Castella) va pensar a evacuar les Illes i traslladar-ne tots els habitants a la península, fet que no es va produir. El Virrei Rocafull va fer fortificar la capital el 1560 amb una obra de nova planta (4). Igualment, les torres de defensa que trobam a diferents possessions costaneres mallorquines com, per exemple, la de Canyamel al terme de Capdepera, servien de refugi als nostres avantpassats i avantpassades

quan hi havia "moros a la costa". Eren anys en què Mallorca i les altres illes vivien d'esquena a la mar per motius obvis, sense ni tan sols imaginar que, uns quants segles més tard, viurien de les seves costes i platges.

Quant als trets lingüístics més destacables hi tenim la forma **cerca**, preposició i adverbi antic, documentada als segles XV, XVI i XVII, no és castellanisme (5). **Acustumades** i no **acostumades**, com és habitual a molts de pobles mallorquins avui en dia. **Esser stat avisat** i no **haver estat avisat**, com actualment. El verb **esser** ha estat utilitzat a Mallorca com a auxiliar de tot tipus de verbs (de moviment, transitius, etc.). **Fustes**, embarcacions fetes de fusta, es documenta ja al segle XV (6). **Exides** (avui, **eixides**) = sortides, la forma **eixir** es conserva avui en alguns dialectes catalans com el rossellonès, el valencià i l'alguerès. **Detràs**, adverbi i preposició antic i dialectal, es documenta ja en Ramon Llull (7). No és castellanisme.

Quant als criteris de transcripció, he separat les paraules, he desenvolupat les abreviatures, he regularitzat l'ús de majúscules i minúscules, he posat **i, j** d'acord amb la normativa vigent i ha puntuat i accentuat també d'acord amb la normativa vigent.

Cal dir que alguns fragments resulten de difícil lectura perquè la tinta he corregut o he cremat el paper.

TEXT

Molt illustre (8) Senor (sic):

Certific a Se Illustre Senyoria (9) com lo present die a cerca vuyt hores del die / he rebut un avís del balle (10) de Campos, avisat per les vies acustumades / per lo balle de le ciutat de Aleúdia, lo qual diu ésser stat avi-

sat per lo / seu talayer de la talaya ordinària de com ha descubert cinc / fustes de moros, dues de les quals són exides de le illa de Formentor / y les tres éran restades detràs le dite illa, no fequent mensió alguna / lo dit balle de le di(t)a a on són stades descubertes dites fustes / de le qual cosa, Senyor (11) Molt Illustre, done lo present avís a Se Illustre / Senyoria perquè ab lo divinal adjutori y les provisions per Se / Senyoria (...) lo seu regne sie de dan y parills preservat.

Dat en Luchmajor a vint abril MDLXIII.

Senor (sic)

Als amonaments de Se/ Illustre Senyoria obediend.

Lo balle de Luchmajor.

A l'altra cara del full diu:

Al Molt Illustre Senor (sic) / lo lochtinent y Capità / general del seu regne / de Mallorca.

Ciutat.

1. La signatura és: Ms. fol 8 (26)
2. **B. Font Obrador. Historia de Lluçmajor**, III (s. XVI). Mallorca 1978.
3. Vid. **Alvaro Campaner, Cronicon Mayoricense**. Ajuntament de Palma, 1984., ps. 269, 271-273, 277.
4. Vid. **Gran Enciclopèdia Catalana**, 12, p. 664.
5. Vid. **DCVB (Diccionari Català-Valencià-Balear)**, 3, p. 120
6. *Ibid.*, 6, p. 103
7. *Ibid.*, 4, ps. 268-369.
8. Llegiu **Il.lustre**.
9. Al text abreuiat **Sria**. Aquesta paraula sempre hi apareix abreuiada.
10. Llegiu **bal.le**
11. Abreuiat **St.** ♦

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

 La Palmera
es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Sa penya d'es falcó

Es jai de sa Barraqueta ha estat més llest que tots els enquestadors professionals. El seu pronòstic electoral ha resultat un encert total (vegeu pàg. 9 de la revista del mes de maig) i a partir de l'endemà de les eleccions no para de rebre cartes de felicitació i ofertes de treball de les principals empreses de sondeigs, fins i tot de l'estranger.

El mussolet assegura que des del departament d'Informàtica de la UIB s'han interessat per la tècnica de "Es compte de sa veia", utilitzada pel Jai. La volen patentar, juntament amb l'original resultat final dels "cabesseros". Si els partits llucmajorers haguessin tengut en compte el seu pronòstic, s'haurien estalviat la sorpresa de l'escrutini final.

Tot recordant una mica la campanya electoral i alguns episodis, resulta evident que el PP i als seguidors no els fa gens de gràcia que es qüestionï l'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol. No toleren ni els cartells que fan al·lusió a aquest tema.

Cañellas va ser present al míting que el PP va celebrar al Teatre Recreatiu. Al vestíbul del teatre hi havia alguns cartells anunciant un debat sobre l'ampliació del club; les brigades populars agafaren les tisores de censura i els llevaren tots, fins i tot un cartell, protegit per vidre, que no pogueren arrencar, fou tapat amb un póster electoral del president del Govern.

La darrera setmana de campanya va resultar "demiesic". Les inauguracions triomfalistes s'esdevingueren a un ritme pràcticament diari: perllongació de la Ronda Ponent, Oficina de Turisme, asfaltat al camp de futbol, pistes de tennis, gimnàs, etc, etc...

Totes les obres, semiparalitzades durant gairebé quatre anys, foren tocades per la vareta màgica i quedaren llestes

abans de la jornada electoral. Llàstima que les eleccions arriben només cada quatre anys, període que han d'esperar els ciutadans per poder contemplar algunes millores al municipi.

L'escrutini electoral va resultar apassionant. L'òliba va prendre nota de tot el que va passar i també del disgust del PP que, en el darrer moment, va perdre la majoria absoluta, i veié com en Rabasco i ASI aconseguiren un "cabessero" de rigor.

L'òliba considera que el PP hauria de reflexionar sobre el resultat, ben a les clares favorable per als seus interessos. Pentura se li escaparen alguns vots que a lo millor anaren al sac dels Independents de s'Arenal o alguns dels seus seguidors varen rompre la fidelitat d'altres comicis, no conformes amb l'ampliació del Club de s'Estanyol. ♦

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria i espardeyeria

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

DESCOMPTES ESPECIALS A TOTES AQUESTES REPARACIONS

ZURICH SEGUROS

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Esports

C.D. Espanya 1a Preferent

De pinyol vermell

Joaquín

Foto: Quintana

Només ens mancaven dos partits per acabar de resumir la lliga regular d'aquest campionat de primera regional Preferent en la qual l'Espanya va quedar en quart lloc empatat amb el Santanyí.

Son Roca, 0

ESPANYA, 3

Espanya: Salvà (2), Tomàs (2), Ginard (3), Marín (2), Vicens (1), Rubén (2), Ferretjans (3), Bonet (2), Moreno (1), Tonete (2) i Almansa (1).

Gols: 0-1, m. 7, Ferretjans. 0-2, m. 74, Ferretjans i 0-3, m. 76, A. Mut.

Comentari: El C.D. Espanya, tot i que va donar descans a homes com Cosme, Magaña i Felipe, en vistes de disputar la lligueta més descansats, va vèncer al Son Roca en el camp de Son Mallerit.

ESPANYA, 1

S'Arracó, 1

Espanya: Salvà (2), Mas (2), Tomàs (2), Cosme (2), Marín (2), J. Clar (2), Bonet (2), Magaña (2), Romero (2), Tonete (2) i Almansa (2).

Canvis: Amengual (2) per Salvà, Corbalán (2), per Tomàs, Gelabert (2) per Bonet, Felipe per Romero i A. Mut per Almansa.

Gols: 0-1, m. 12, Ramon i 1-1, m. 16, Romero.

Comentari: En un partit totalment descafeïnat que no interessava pràcticament a ningú, l'Espanya i s'Arracó varen empatar un encontre i així va concloure el campionat de lliga 1994-95. El Municipal de Lluçmajor va enregistrar una de les pitjors entrades de la temporada.

Lligueta d'ascens a III Divisió

Com cada any, quan s'acaba la lliga regular, ha començat la fase d'ascens a III divisió amb els equips de delegació de Mallorca, que havien quedat del lloc dos al sis, Andratx, Santanyí, Espanya, Xilvar i Esporles, el campió de Menorca, Ferreries, i el primer classificat d'Eivissa, el Portmany, de sant Antoni, perquè com hom sap, el campió mallorquí, que en aquesta ocasió va ser l'Alaró, puja directament. Aquests vuit equips, que són els que ara lluiten per aconseguir l'ascens, varen quedar englobats en dos grups. Al grup A figura l'Espanya, Andratx, Portmany i Xilvar i al B, Aleúdia, Esporles, Ferreries i Santanyí.

Els dos campions de cada grup pujaran directament, acompanyant la propera temporada, l'Alaró. Els segons

classificats i la resta, dependrà del que facin els equips de III Divisió Balear en la lluita per assolir la II B.

Com és habitual us resumim els partits disputats d'aquesta fase fins al diumenge, 4 de juny.

Portmany, 1

ESPANYA, 0

Espanya: Amengual (1), Corbalán (1), Tomàs (1), Cosme (1), Vicens (1), J. Clar (1), Ferretjans (1), Magaña (1), Romero (1), Marín (1) i Felipe (1).

Canvis: Almansa (1) per Romero, Tonete (1) per Tomàs i Bonet (1) per J. Clar.

Gol: minut 89, 1-0, Jandro, de penal.

Comentari: Injusta derrota de l'Espanya gràcies a un penal que no va existir però que a indicacions del jutge de banda, el col·legiat Torres Clapés va assenyalar. Com a conseqüència, l'expulsió del porter Amengual, i l'equip llucmajorer a quedar amb deu homes, perquè abans Marín ja havia estat expulsat per insultar a un jugador de l'equip contrari.

Andratx, 1

ESPANYA, 1

Espanya: Salvà, Corbalán (1), Tomàs (1), Cosme (1), Vicens (2), J. Clar (2), Ferretjans (1), Magaña (2), Romero (1), Felipe (2) i Almansa (1).

Canvis: Ginard (-) per Tomàs, Mas (1) per Ferretjans i Bonet (1) per Almansa.

Gols: 1-0, m. 62, Pou. 1-1, m. 71, Felipe.

Comentari: Partit d'escassa qualitat. A la primera meitat l'Andratx va controlar perfectament l'encontre però va poder marcar l'Espanya perquè en va tenir ocasions. Al minut 41 el col·legiat Daza Blanco va expulsar Romero de l'Espanya i al 85 va fer igual amb el jugador Pou, d'Andratx. El joc no va ser gaire brillant i hem d'assenyalar la important lesió que va sofrir A. Ginard en una jugada fortuïta, quan va xocar amb Jover.

ESPANYA, 0

Xilvar, 1

Espanya: Salvà (1), Mas (3), Tomàs (2), Cosme (1), Vicens (1), Magaña (1), Clar (1), Felipe (1), Bonet (1), Tonete (1) i Almansa (1).

Canvis: Gelabert (1), per Mas; Ferragut (1) per J. Clar, Moreno (1) per Bonet i A. Mut (1) per Tonete.

Gol: 0-1, m. 37, J. Campos.

Comentari: L'Espanya no va poder ni amb el Xilvar ni amb la desastrosa actuació arbitral, que el va perjudicar notòriament, entre d'altres coses, en expulsar de forma rigorosa a Almansa, al minut 75, quan més dominava. El

partit en si no va ser de gaire qualitat encara que els de J. Llompart es mereixien, al menys, l'empat en tenir sis ocasions claríssimes de marcar mitjançant Felipe, en dos cops, Almansa, Magaña, Vicens i Bonet. En canvi, el quadre del Xilvar, només va disposar de dues ocasions i en va aprofitar una.

Quin esglai, Andreu!

Eren els darrers minuts de l'encontre i el jove defensa llucmajorer va rebre un cop molt fort. Per uns instants, Andreu Ginard va deixar de respirar i, tot i els intents dels companys, no es recuperava. El cop, en pegar amb el cap en terra, li havia fet perdre el sentit. La presència al camp de Sa Plana d'un espectador que treballa a la Policlínica Miramar, va salvar n'Andreu ja que va aconseguir d'obrir-li la boca, que romania fortament tancada, i gràcies a l'oxigen que portava la Policia local d'Andratx, fou traslladat de manera urgent a la clínica on va quedar tres dies, malgrat encara li han de realitzar un altre examen.

No cal dir com de molt ens alegrem que Andreu Ginard ja sigui fora de perill. Ara només ens queda animar-lo perquè continuï tan valent i resolutiu com abans... ♦

Andreu Ginard, jugador del C.D. Espanya.

Classificació de la primera volta i final

1. ALARO.....	19	14	2	3	44	20	30	+10
2. Xilvar.....	19	12	3	4	37	22	27	+9
3. Esporles.....	19	9	6	4	38	28	24	+4
4. Andratx.....	19	8	8	3	27	18	24	+6
5. Santanyi.....	19	9	6	4	26	20	24	+4
6. Calvià.....	19	9	5	5	29	22	23	+3
7. Espanya.....	19	9	3	7	38	20	21	+1
8. Génova.....	19	7	7	5	40	30	21	+3
9. Llosetense.....	19	8	5	6	29	28	21	+1
10. Alcúdia.....	19	8	3	8	35	31	19	+1
11. S'Arracó.....	19	7	4	8	26	25	18	-2
12. Consell.....	19	5	8	6	21	25	18	-2
13. Soledad.....	19	5	7	7	23	25	17	-3
14. La Unión.....	19	5	6	8	17	21	16	-2
15. Son Roca.....	19	4	8	7	20	30	16	-2
16. La Victoria.....	19	4	6	9	19	22	14	-4
17. Petra.....	19	4	6	9	21	35	14	-6
18. Independiente.....	19	4	5	10	28	39	13	-7
19. At. Baleares.....	19	3	7	9	17	32	13	-5
20. Murense.....	19	2	3	14	13	55	7	-11

1. ALARO.....	38	24	5	9	83	39	53	+15
2. Andratx.....	38	20	12	6	58	33	52	+14
3. Santanyi.....	38	19	12	7	52	35	50	+12
4. Espanya.....	38	20	10	8	77	39	50	+12
5. Xilvar.....	38	21	7	10	75	48	49	+11
6. Esporles.....	38	17	13	8	66	47	47	+9
7. Alcúdia.....	38	19	8	11	69	41	46	+8
8. Génova.....	38	17	10	11	89	59	44	+6
9. Calvià.....	38	16	8	14	58	49	40	+2
10. La Victoria.....	38	13	12	13	48	37	38	-1
11. Soledad.....	38	13	12	13	54	55	38	-1
12. Son Roca.....	38	10	14	14	43	56	34	-3
13. Consell.....	38	9	16	13	41	56	34	-3
14. S'Arracó.....	38	13	8	17	52	69	34	-4
15. La Unión.....	38	10	11	17	42	52	31	-7
16. Independiente.....	38	10	10	18	52	68	30	-8
17. Petra.....	38	10	8	20	44	74	28	-10
18. Llosetense.....	38	10	6	22	43	71	26	-12
19. At. Baleares.....	38	6	10	22	32	67	22	-16
20. Murense.....	38	4	6	28	30	113	14	-24

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 26 33 74
S'ARENAL

EL QUE VULGUI

A L'INSTANT

Al mateix moment

CREDIT COMPRA Instantani

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

JUGADORS	REGULARITAT, C. D. SPANYA																												TOTAL PUNTS		
	TORNEJOS DE LA TEMPORADA 1993-94																														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		29	30
Toni Amengual	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	55
Sebastià Salvà	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	47
Joan A. Tomás	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	46
Francisc J. Marín	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	43
Enric Tomás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	42
Miquel A. Vicens	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	42
Miquel Moreno	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	41
Miquel Magaña	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	41
Felip Bonca "Felipe"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Antoni Clar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Jaume Clot	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Josep A. Escalidell "Lente"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Joan Bonet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Manuel G. Chavero	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Jaume Ruiz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Joan Ferrer Jans	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Juben González	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Miquel Mas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Miquel A. Corbalán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Josep Almansa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Andreu Sitard	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Josep Romero	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Toni Mut	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Toni Ferragut	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
Tomas Galatzer	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40

LEGENDA DE LOS JUGADORES

1: Espanya-Andorix	8: Petra-Espanya	15: Espanya-Concell	22: Murense-Espanya	29: Espanya-Santanyí	35: Alcudia-Espa
2: Boledad-Espanya	9: Espanya-La Unión	16: Calvià-Espanya	23: Espanya-Esporlas	30: La Victòria-Esp	32: Son Roca-Esp
3: Espanya-Murense	10: Santanyí-Espanya	17: Espanya-Alcúdia	24: Al. Balsa. - Espanya	31: Espanya-Lloret	36: Espanya-S'Art
4: Sporlas-Espanya	11: Espanya-La Victòria	18: Espanya-Son Roca	25: Espanya-Indepen	32: Xilker-Espanya	
5: Espanya-St. Bales	12: Lloseten-Espanya	19: Arracó-Espanya	26: Gnova-Espanya	33: Espanya-Alaró	J. QUINTANA
6: Indepen-Espanya	13: Espanya-Sitard	20: Andratx-Espanya	27: Espanya-Petra	34: Concell-Espanya	
7: Espanya-Genovs	14: Alaró-Espanya	21: Espanya-Boledad	28: La Unión-Espanya	37: Murense-Calvià	

42

Leonides Gil, entrenador del C.F. Lluçmajor

C.F. Lluçmajor, II Regional

Final de la lliga

Quintana
Foto: J.Q.

Una sèrie de tres resultats dolents (Son Verí, 6 - Lluçmajor, 2. Lluçmajor, 0 - Pla de na Tesa, 2 i R. La Victòria, 2 - Lluçmajor, 1) que s'aconseguien quasi al final del campionat i que haguessin pogut suposar (si s'hagués guanyat) assolir el segon lloc de la classificació, no poden entelar una meritòria campanya aconseguida pels homes de "Leo" Gil.

Des de la darrera informació us donam els últims resultats:

- 30-4-95: Lluçmajor, 0 - Pla de na Tesa, 2
- 7-5-95: R. La Victòria, 2 - Lluçmajor, 1 (Ruiz)
- 14-5-95: Son Cladera, 1 - Lluçmajor, 2 (Santi 2)
- 21-5-95: Lluçmajor, 4 (Ruiz, Alejo, Emilio i Bonet) - Cala d'Or, 1
- 28-5-95: Alquería, 2 - Lluçmajor, 2 (Ruiz 2) ♦

La classificació final és aquesta:

1. PLA DE NA TESA	34	22	6	6	88	39	50	+12
2. R. La Victòria	34	20	9	5	79	38	49	+15
3. S'Horta	34	22	5	7	81	39	49	+15
4. Son Verí	34	20	5	9	87	41	45	+11
5. Son Cladera	34	19	6	9	84	42	44	+10
6. Lluçmajor	34	19	5	10	87	47	43	+8
7. Santa Maria	34	17	7	10	68	49	41	+3
8. Valldemosa At.	34	15	8	11	54	39	38	+4
9. Patronato	34	14	9	11	82	57	37	+3
10. Collierense	34	14	9	11	62	49	37	+3
11. Mariense	34	12	6	16	67	84	30	-4
12. Juv. Buñola	34	9	10	15	60	79	28	-6
13. Campanet	34	9	7	18	49	75	25	-9
14. Lloret	34	10	5	19	44	85	25	-8
15. Ariafy	34	6	12	16	40	71	24	-8
16. Alquería	34	8	7	19	40	70	23	-11
17. Cala D'or	34	7	2	25	39	110	16	-13
18. Buger	34	2	5	27	28	119	9	-23

Sabates Can Cromet

Venda de mostres • Parells solts

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74 • LLUCMAJOR

Infantils C.D. Espanya

Copa President

Jaume

Foto: C. Font

Després dels resultats de la lliga corresponent al campionat 94-95, on els nostres Infantils varen quedar en tercer lloc a la taula classificatòria, aquests darrers dissabtes s'ha vingut disputant l'anomenada Copa President on, també i per ser fidels al nombre, conserven el mateix tercer lloc. Els resultats que coneixem són aquests:

Ca'n Picafort, 4 - ESPANYA, 2

ESPANYA, 4 - Barracar, 2. Els gols espanyistes transformats per Canyelles (2) i Ramos (2).

Algaida, 2 - ESPANYA, 4, amb gols de Secilla, Ramos, Manresa i Canyelles.

ESPANYA, 3 - Santanyí, 2

La Salle de Manacor, 2 - ESPANYA, 10. Cal comentar que aquesta golejada no va ser difícil ja que en tot moment es va veure una clara superioritat de l'equip llucmajorer que va poder marcar de manera continuada, tot i que l'equip sallista no es va rendir mai i lluitaren tot l'encontre. Els gols de l'equip llucmajorer, de Canyelles (4), Ramos (4), Secilla i Manresa.

ESPANYA, 3 - Ca'n Picafort, 4. No debades el Ca'n Picafort és el líder: un conjunt que sap jugar a futbol i una sèrie de jugadors molt alts i forts varen possibilitar el triomf final de l'equip visitant. Els gols espanyistes, tots tres de R. Ramos.

Barracar, 2 - Espanya, 1. El gol de l'honor, a càrrec del davanter Canyelles. Un partit on el conjunt de Lluçmajor va dur mala sort ja que perderen gairebé al final de l'encontre i la veritat és que hagués pogut acabar en empat si al futbol l'atzar no compli tant. ♦

R. Secilla, B. Manresa i F. Berrocal. Infantils C.D. Espanya

Un llibre sobre l'U.D. Arenal (1970-95)

Joan Quintana

L'equip de futbol de la Unió Esportiva Arenal ha complert un quart de segle. Fou fundat el mes de maig de 1970 per un grup d'amics que els migdies prenen cafè a les caferies San Diego i Cas Baster.

L'UD Arenal ha participat durant aquests vint-i-cinc anys en competicions oficials i, actualment, conserva la categoria de III Divisió Nacional.

Amb motiu de l'efemèride, 25 anys, el nostre col·laborador Tomeu Sbert ha confeccionat i publicat un llibre sobre la història del club. Fou presentat a les dependències d'Aquacity, amb l'assistència de devers tres-centes persones.

La presidència, ocupada per D. Gaspar Oliver juntament amb el president de la Federació Balear de Futbol, A. Borràs del Barrio i el que era en aquells moments regidor d'esports F. Ferré, amb el president de l'UD Arenal, Joan V. López-Menchero; els periodistes Llorenç Ripoll i Gabriel Sampol també intervingueren en la presentació.

Els ex-presidents i el president actual acordaren fer imposició de la insígnia d'or de l'entitat a l'autor del llibre, Tomeu Sbert, per la seva tasca durant aquest quart de segle en matèria d'informació publicada en aquest recull que conté un centenar de planes i una vuitantena de fotografies. ♦

Presidència de l'acte de presentació del llibre.

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Is. Vall, 49 Tel. 66 11 58

Benjamins CIM

A un pas del campionat

J.Q.C.

Foto: Quintana

Ha acabat el campionat de lliga, a la primera fase 1994-95 i ens és grat dir que els nostres Benjamins han fet un gran campionat i han quedat classificats en segon lloc i només han perdut un encontre (4-2), justament contra el primer classificat, el Joventut Sallista d'Inca, a la primera jornada. La competició ha estat molt igualada i es pot dir que tot el campionat ha estat un colze amb colze entre els llucmajorers i els inquers.

Els quatre jugadors més realitzadors d'aquesta primera fase han estat, per aquest ordre: Ferragut (30), Martí (25), J. Carles (20) i Moragues (16). En definitiva i com hem dit abans, una excel·lent campanya dels al·lots entrenats per S. Salvà i F. Marín.

La classificació, acabada aquesta primera fase ha quedat així:

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
España	26	25	1	0	188	23	76
J. Sallista	26	24	1	1	149	27	73
Binisalem	26	20	1	5	174	38	61
Montuiri	26	16	3	7	89	50	51
Villafranca	26	17	0	9	109	65	51
Petra	26	15	3	8	133	68	48
Porreras	26	12	2	12	66	96	38
Murense	26	10	7	9	56	50	37
Sallista	26	8	4	14	51	61	28
Murense	26	7	2	17	41	115	23
Santa Eugenia	26	5	2	19	46	123	17
Santa Maria	26	4	2	20	29	115	14
Algaída	26	4	1	21	31	132	13
Margaritense	26	0	1	25	18	217	1

Fins al moment (4-6-95) de tancar l'edició, els resultats i golejadors, pel que fa a l'Espanya, han estat els següents:

I Volta

Estudiantes, 2 - Espanya, 3 (Ferragut i Martí, 2)

Espanya, 7 (Moragues, J. Carles i Martí, 5) - P. Calvià Recreatiu, 3

A.D. Sant Pere, 2 - Espanya, 0

Espanya, 2 (Mateu i M. Barceló) - B. Ramon Llull, 0

Manacor, 3 - Espanya, 1 (Martí)

II Volta

Espanya, 1 (Ferragut) - Estudiantes, 0

P. Calvià Recreatiu, 2 - Espanya, 3 (Ferragut, 3)

Espanya, 7 (Moragues, S. González, Server, Ferragut, M. Barceló i Martí, 2) - A.D. Sant Pere, 1

B. Ramon Llull, 1 - Espanya, 0

Equip	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Manacor	8	6	2	0	21	7	14
España	8	6	0	2	24	13	12
S. Pedro	8	1	6	1	10	14	8
Playas Calvià R.	8	2	2	4	9	17	6
Beato R. Llull	8	1	2	5	11	18	4
Estudiantes	8	1	2	5	10	16	4

Benjamins CIM, C.D. Espanya, temp. 1994/95

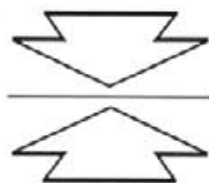
Lliga de campions

Un cop acabada la lliga regular, va començar la lliga de campions d'aquest torneig del CIM en la categoria BENJAMI, que donava opció als tres primers classificats dels diferents grups -al grup d'"Es Pla" han estat el J. Sallista, Espanya i Olímpic- a disputar la definitiva lliga per saber qui serà el campió dels campions.

També en aquesta segona fase, el CD Espanya lluita dins els primers llocs, aquest cop amb el CD Manacor.

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.

C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Entre noltros

Naixements

-Gregori Rubí i Garau, fill de Guillem i Catalina, nasqué el 27-4-95.

-Héctor Clement i Covas, fill de Ricard i Catalina, nasqué el 21-4-95.

-Joel Sastre i Westerhof, fill de Francesc i Jitske nasqué el 27-4-95.

-Robert Pereira i Domínguez, fill de David i Aina Maria nasqué el 2-5-95.

-Margalida Vich i Monserrat, filla de Bartomeu i Antònia, nasqué el 8-5-95.

-Margalida Ginard i Garau, filla d'Antelm i Margalida, nasqué el 13-5-95.

-Jaume Nadal i Caro, fill de Jaume i Catalina, nasqué el 18-5-95.

-Carles Extremera i Junquera, fill de Josep i Maria-Antònia, nasqué el 21-5-95.

-Catalina Bover i Obrador, filla d'Antoni i Margalida, nasqué el 18-5-95.

-Bartomeu Duran i Amengual, fill de Damià i Joana-Aina, nasqué el 18-5-95.

-Jaume Morell i Rubí, fill d'Antoni i Coloma, nasqué el 26-5-95.

-Llorenç Borràs i Perelló, fill de Llorenç i Francesca, nasqué el 22-5-95.

-Sandra Magan i Corral, filla de Manel i Isabel, nasqué el 24-5-95.

Matrimonis

-Jesús Herrera López i Andreu Sánchez Tejero, es casaren el 6-5-95 a l'església de Sant Bonaventura.

-Rafel Garcias Ferrer i Teodora Tornero Torres, es casaren el 14-10-94 a l'església de Sant Bonaventura (any 1994)

-Ernest Zapata i Maria Victòria Jaume Arlandis es casaren el 25-5-95 al Jutjat de Pau.

-Jeroni Tomàs Sastre i Francesca Maria Adrover Garau, es casaren el 29-4-95 a l'església de Sant Bonaventura.

ra.

-Nicasio Edu Mañana Nsang i Maria del Carme Akono Bibang, es casaren l'1-6-95 al Jutjat de Pau.

Defuncions

-Pedrona Llompart i Jordi, morí el 30-4-95, als 94 anys.

-Llorenç Salvà i Garcias, morí l'1-5-95 als 84 anys.

-Magdalena Adrover i Tomàs, morí el 3-5-95 als 89 anys.

-Josep Suau i Simonet, morí el 30-4-95 als 67 anys.

-Francesc Pozo i Villalobos, morí el 7-5-95 als 68 anys.

-Catalina Ballester i Llambias, morí el 7-5-95 als 88 anys.

-Magí Ferrer i Taberner, morí el 10-5-95 als 92 anys.

-Diego Martínez i López, morí el 14-5-95 als 83 anys.

-Antoni Sánchez i Fernández, morí el 28-5-95 als 34 anys.

-Francesc Paniza i Tomàs, morí el 2-6-95 als 49 anys.

-Pau Tomàs i Moragues, morí el 2-6-95 als 85 anys.

-Franz Brieden, morí el 4-6-95 als 85 anys. ♦

45

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunionis
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

TALLER MECANICO NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Ensenyat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

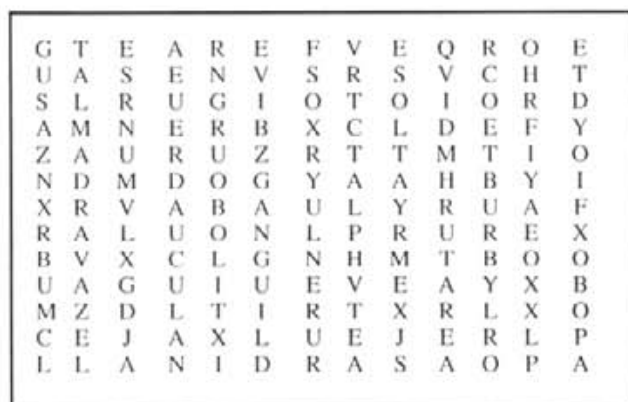

PIVA MOTOR S.A.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

Sopa de lletres

10 arts de Pesca Antics

Solució del mes passat

-Alabastrí
-Alb
-Blanquejat

-Blanquinós
-Nevat
-Esblanqueït.

A la fi a Lluçmajor hi ha on depositar (devora Ses Escoles i devora la peixateria) elements tan contaminants com els olis bruts, les piles i les piles de botó.

Esperam que la resposta ciutadana estigui al nivell que la contaminació del món exigeix. ♦

46

*CAMISETES
XANDALLS*

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

Aclariment Correllengua

Al passat número d'aquesta revista, a les fotografies que mostraven les imatges dels 12 atletes de Lluçmajor que portaren la flama de la llengua, la de Miquel A. Cantalops Campillejo estava repetida. Una errada, ja que al seu lloc hi havia d'anar la fèmina Joana M. Quintana, com molt bé deia el peu de foto.

Joana Maria Quintana Oliver.

VACACIONES GRATIS

Baleares

Costa del Sol

Canarias

Le regalamos **UNA SEMANA DE VACACIONES PARA DOS PERSONAS** en un Aparthotel de Lujo en el destino que usted elija de los tres:
COSTA DEL SOL; BALEARES o CANARIAS

¿COMO CONSEGUIRLO?

Plazas limitadas

Muy fácil. Para ello sólo tiene que comprar en nuestro establecimiento productos de la prestigiosa marca **ISEKI** o de los marcados con el distintivo "**PROMOCION VACACIONES**" y automáticamente le será entregado un bono para disponer de esta fabulosa estancia para usted y su pareja.

ISEKI

MOTOCULTORES, CORTACESPEDES, MOTOSIERRAS, DESBROZADORES, ATOMIZADORES, MOTOSEGADORAS, ETC.

CON MUCHISIMO GUSTO LE INFORMAREMOS DE ESTA EXTRAORDINARIA PROMOCION Y ADEMAS LE OBSEQUIAREMOS CON UN REGALO

ES UNA GENTILEZA DE:

ISEKI

CG
COMERCIAL
GARCIAS

RONDA MIGJORN, 206 • LLUCMAJOR • Tel. 66 09 26 • Fax 66 28 75

SEAT

Rubí Automòviles Llucmajor, S.L.

TÚ TAMBIÉN QUERRÁS ENSEÑAR TU NUEVO SEAT CORDOBA.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.

Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

Frigomóvil

Una solución innovadora, práctica y definitiva, demandada desde hace años por el sector del transporte frigorífico.

El FRIGOMOVIL, como su propio nombre indica, es un frigorífico móvil consistente en una caja isoterma provista de un dispositivo generador de frío ubicado en un bastidor con ruedas, constituyendo todo el conjunto un remolque ligero apto para ser transportado por un automóvil de turismo o furgonetas pequeñas o medianas.

El equipo frigorífico funciona con energía eléctrica con una tensión de alimentación de 12 Voltios, por lo que puede ser conectado al sistema eléctrico del vehículo, por su bajo consumo.

**COMPROVACIÓ GRATUITA
DEL AIRE CONDICIONAT
DEL SEU VEHICLE**

*El muntatge, reparació i accesoris
d'aire condicionat és una de
les nostres especialitats*